

Helsingin SUOMALAINEN KLUBI

Klubilehti 3/2014

Klubin kuoro konsertoimassa
Saarenmaalla Kärnan
tunnelmallisessa kyläkirkossa.

Helsingin Suomalainen Klubi on kulttuuriklubi

KUTSU KLUBIN SÄÄNTÖMÄÄRÄISEEN SYYSKOKOUKSEEN

Klubin sääntömääräinen syyskokous pidetään torstaina 13.11.2014
alkaen klo 18.00 Klubin tiloissa Kansakoulukuja 3 Helsingissä.

Kokouksessa mm. vahvistetaan tulo- ja menoarvio sekä
päätetään liittymismaksun ja jäsenmaksun suuruudesta sekä
valitaan johtokunnan jäsenet erovuoroisten tilalle ja
käsitellään muut Klubin sääntöjen 9. pykälässä mainitut
syyskokouksessa käsiteltävät asiat.

Johtokunnan jäseninä jatkavat Aarno Cronvall, Heikki Hult,
Ari Huovinen, Jussi Papinniemi, Heikki Pitkänen ja Matti Saari.
Syyskokous valitsee uuden puheenjohtajan ja kaksi johtokunnan jäsentä.

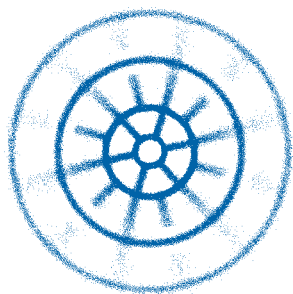
Klubin puheenjohtaja Johannes Koroma on erovuorossa
oltuaan puheenjohtajana 6 vuotta. Häntä ei voida valita uudelleen.

Jarmo Pekkala on toiminut johtokunnan jäsenenä yhden kauden vuosina
2012–2014, mutta uudelleenvalintakelpoinen.

Jere Lahti on erovuorossa. Hän on toiminut johtokunnan jäsenenä yhtäjaksoisesti
kaksi kolmivuotiskautta. Häntä ei voida valita uudelleen johtokuntaan.

Johtokunta valitsee varapuheenjohtajan keskuudestaan.

Helsingissä 18.9.2014
Johtokunta

Klubilehti 3/2014

Puheenjohtajalta Johannes Koroma	4
Toiminnanjohtajalta Raimo Ilveskero	6
Päätoimittajalta Pertti Hyvärinen.....	7
Kantapöydässä Pöytälainen	8
Uutispuuro – puuroja ja pakotteita Leif Nordin	10
Seniorilounas – Parkinsonin tauti Juhani Juntunen.....	16
Viini-ilta – Alsace vai Elsass Antti Aho	18
Kuoron Klubi valloitti Saarenmaan Martti Helsilä	20
Kuororetki tukijoukkojen silmin Keijo K. Kulha	26
Kuoron Flooran päivän kevätkonsertti Tapio Saarinen	28
Juhlapurjehdus Villinkiin Yrjö Larmola.....	30
Tennis- ja kulttuurimatka Loviisaan Jussi Neste.....	34
MC Klubin kesäajelu Tuomo Rysti	36
Pohjolan malja Jusa Laurila	38
Klubin perinteinen rapuilta Pertti Hyvärinen	40
Kirjailta – Sata merkittävää suomalaista tietokirjaa Yrjö Larmola	44
Historian ilta – Sarajevosta jääkäriliikkeeseen Yrjö Larmola.....	48
Teknologian ilta - tekoäly Aimo Maanavilja	52
Kalkkisten keskustelutilaisuus Juhani Juntunen	54
Klubin keilailumestaruuskisat Heikki Sarso.....	55
Matkailukuulumiset Lauri Palojärvi	56
Klubin haulikko- ja kivääriammunnat Antti Nurminen	58
Yhteistoimintaklubit – Kuopion Klubi Jussi Kolehmainen	60
Yhteistoimintaklubit – Tampereen Suomalainen Klubi Irmeli Jokilampi.....	62
Tarkennuksia Klubin syyskauden ohjelmaan	64
Klubin toimielimet – Ravintolajaosto Heikki Pitkänen.....	66

Helsingin Suomalainen Klubi –lehti

Ilmestyy jäsenlehtenä neljä kertaa vuodessa

Julkaisija Helsingin Suomalainen Klubi ry
Kansakoulukuja 3, 00100 Helsinki
puh +358 9 586 8830
www.klubi.fi

Kansi

Klubin kuoro konser-
toimissa Saarenmaalla
Kärölan tunnelmallisessa
kyläkirkossa.
Kuva Olli Kansanen.

Toimituskunta

Pertti Hyvärinen,
päätoimittaja
0400 377 359
paatoimittaja@klubi.fi

Veikko Hannula,
kuvatoimittaja
Yrjö Klippi,
graafikko,
ulkoasu

Leif Eklöf
Antti Henttonen
Elias Irola
Yrjö Larmola
Leif Nordin
Jaakko Savisaari

Kalevi Suortti
Janne Virkkunen
Paino:
Forssa Print

Puheenjohtaja vaihtuu

Johannes Koroma

■ ■ Klubin syyskokous on tänä vuonna tavallistakin mielenkiintoisempi, sillä kuuden vuoden mittainen puheenjohtajakauteni päättyy. Kokemus on ollut antoisa. Uusi puheenjohtaja valitaan syyskokouksessa, runsaan kuukauden kuluttua tämän lehden ilmestymisestä. Samassa kokouksessa valitaan myös kaksi muuta johtokunnan jäsentä. Uskon, että kuten aikaisemminkin, kokouksessa esitetään useita hyviä ehdokkaita näihin tehtäviin. Puheenjohtajuus ja johtokunnan jäsenyys edellyttävät valituilta osaamista, aktiivisuutta ja halua työskennellä Klubin yhteiseksi hyväksi. Pelkkä osallistuminen johtokunnan päätöksentekoon ei ole jäsenyyden tarkoitus. Nykyisistä johtokunnan jäsenistä lähes jokainen johtaa jotain toimikunnistamme ja niiden toi-

mina on ohjelman ja harrastustoiminnan kannalta ratkaisevan tärkeää. Puheenjohtajalta voidaan lisäksi edellyttää laajaa yhteiskunnallista arvostusta ja yhteysverkkoa. Nämä valinnat ovat monessa mielessä vuoden tärkein päätös, johon toivon mahdollisimman monen voivan osallistua.

Runsaan vuoden kuluttua vuonna 2016 vietämme Klubin 140-vuotisjuhlaa. Suomalaisessa klubihistoriassa se on hieno, juhluvuoden kannalta Klubin tilanne on hyvä, yhteiskunnallisesti klubi on tunnustettu ja arvostettu, talous on tasapainossa, jäsenkunta on kasvanut, ohjelma- ja harrastustarjonta monipuolista ja runsasta. Lähtökohdat ovat hyvät ja juhlaan valmistautumisen aika alkaa pian. Myös tästä syystä syyskokouksen valinnat ovat tärkeitä.

Seniorit ja juniorit aktiivisina

Muutama vuosi sitten Klubin seniorit toivoivat ikäluokalleen sopivaa liikuntaa ja näin sai alkunsa seniorijumppa. Yli 70-vuotiaille klubiveljille tarkoitettu liikunta innosti siinä määrin, että jumpparyhmiä on nyt useampia. Seniorijumpan luonteva jatko oli seniorilounaat, jotka ovat myös osoittautuneet kiinnostaviksi. Sittemmin leikkisästi sanottuna ikärasismi on johtanut siihen, että muita

iäkkäämmät seniorit ovat koe-mielessä aloittaneet oman keskusteluryhmän, ”kalkkisklubinsa”. Aloitteet kaikkeen tähän toimintaan ovat tulleet jäsenten keskuudesta.

Ei liene yllättävää, että myös ikäjakautuman toisessa päässä on nyt innostuttu kokeilemaan omaa keskusteluryhmää, Klubin nuoremmille ja nuoremmielisille järjestettyjä ”juniorilounaita”. Ensimmäinen pilottilounas on lokakuussa. Keskusteluaiheiden eriytyminen ikäluokkien mukaisesti ei liene yllättävää, pikemmin luonnollista. Käsitteksi mukaan ikärajat eivät ole tiukka ehto osallistumiselle kumpaankin ryhmään. Kaikki jotka kokevat löytävänsä henkisesti saman ikäisiä näistä ryhmistä ovat käsittäakseni tervetulleita.

”Casual Friday”

Klubin johtokunta on nyt useassa kokouksessa käsitellyt ehdotusta pukukoodin keventämisestä perjantaisin. Johtokunnalle on esitetty, että kuluvan syksyn ajan koeluontoisesti perjantaisin sallittaisiin ns. business casual -pukeutuminen. Aivan selvää ei ole, mitä muuta tällä tarkoitetaan kuin solmiopakosta luopumista. Mielenpitoista tästä ehdotuksesta jakautuvat vahvasti kahtia. Ehdottajat uskovat sen lisäävän Klubin ja ravintolan asiakasmääriä juuri sellaisena viikonpäivänä, jolloin nyt on hiljaisinta. Perusteluna on lisäksi se, että

monissa työpaikoissa tämä on tavanomainen perjantaikäytäntö. Silloin pukeutuminen myös työpaikoilla on vapaampaa. Nimenomaan Klubin nuorempien jäsenten ja heidän vieraittensa kerrotaan vieroksuvan nykyistä pukusääntöä, koska sitä ei enää useimmilla työpaikoilla noudateta. Haluttomuus sitoa solmio kaulaan johtaa toisen lounasravintolan tai iltapäivän tapaamispaikan valintaan.

Vastakkaisina näkökohtina on esitetty paitsi Klubin arvokkaat perinteet myös ohjeistamisen ja valvonnan vaikeudet. Casual-pukeutuminen voi eri henkilöille tarkoittaa aivan erilaista vaatetusta farkuista t-paitaan. Olisiko pikkutakki, kauluspaita ja tavanomaiset pitkät pukuhousut kuitenkin pakollinen vaatetus? Toisin sanoen perjantaisin saisi nykyisestä pukeutumisäännöstä poistaa vain solmion. Klubimestareille lankeaisi vaikea velvollisuus arvioida, mikä vaatetus vastaa ohjeita ja missä kulkee sallitun raja. Jo nyt vaikeuksia on ilmennyt nimenomaan asiakastilaisuuksien osalta, mutta aika ajoin myös klubiveljien pukeutumisessa. Nythän pukeutuminen on vapaata, silloin kun vieraat kutsutaan ravintolan kabinetteihin. Niissä järjestettävissä tilaisuuksissa isäntä antaa pukeutumisohjeen, mutta edellytämme kuitenkin ns. asiallista pukeutumista, siis ei shortseja eikä aluspaitoja.

Keskustelu asiasta on ollut vilkasta ja ulottuu jo myös baarin ja olohuoneen puolelle. Olisi erinomaista, jos jäsenet Klubin nettisivuilla ilmaisivat näkemyksensä ehdotetusta kokeilusta. Vaikka kysymys ei ole kuolemanvakavasta asiasta, päätöksellä on kuitenkin suuri periaatteellinen merkitys kaikkien klubiveljien kannalta.

Vierailijavaihto

Vuosi sitten käynnistettiin neuvottelut kansainvälisestä vierailijavaihdosta sopimiseksi. Tukholman Sällskapet-klubin kanssa sopimus solmittiin keväällä vastavuoroisilla tapaamisilla. Oman Klubimme jäsenistä riippuu, paljonko tätä mahdollisuutta hyödynnetään. Vierailijavaihdon laajentamiseksi tapasimme Lontoon yhden maineikkaimman klubin, Reformiklubin puheenjohtajan, Jonathan Blanchard Smithin. Hän oli mukana rapujuhlassamme ja nautti omien sanojensa

mukaan suuresti tilaisuudesta. Reformiklubi on kovin halukas tarjoamaan jäsenillemme vierailuoikeuden hienoon klubitaloonsa Lontoon keskustassa. Totesimme vastavuoroisuuden kannalta pieneksi ongelmaksi sen, että Reformiklubi on yli kolmenkymmenen vuoden ajan ottanut jäsenikseen myös naisia. He eivät voi sopia sellaisesta järjestelystä kanssamme, jos kaikki klubin jäsenet eivät voi tulla meidän tiloihimme. Samanlaisen vastauksen saimme äskettäin toiseltakin arvostetulta lontoolaisklubilta. Jonathan Smithin mukaan muutamaa extremeä poikkeusta lukuun ottamatta lähes kaikki klubit ovat nykyisin avoimia sekä miehille että naisille. Reformiklubissa naisia on viidenes jäsenistä eikä päätös herättänyt kovin suuria tunnepurkauksia vanhoissa jäsenissä.

Johannes Koroma

Syyskauden alkusarjaa

Toiminnanjohtajalta

Raimo Ilveskero

■ ■ Klubi avattiin suunnitelman mukaan 18.8. uutispuuron merkeissä. Kesätaun aikana saatiin toteutettua pääosiltaan sekä Klubin juhlasalin että kiinteistön osittainen linjasaneerausremontti. Osa viimeistelyistä siirtyi suunnitelman mukaan syyskuun puolelle. Linjasaneeraus aiheutti kesän mittaan haittoja vuokralaisille ja Alahuoneen tiloja jouduttiin käyttämään väistötiloina jonkin aikaa. Tärkeintä oli kuitenkin saada nämä työt tehtyä toiminnallisuuden ja viihtyvyyden turvaamiseksi.

Taloustilanteesta

Kahden resurssiellemme merkittävän remontin yhtäaikaisten toteuttaminen on merkinnyt poikkeamista siitä rahoitussuunnitelmasta, mikä tälle vuodelle laadittiin. Lyhytaikaisia

rahoitusta on tarvittu välttämättömien remonttien hoitamiseksi. Vuokratilojemme vuokrausaste on oleellinen tekijä tuotajiemme turvaamisessa. Ensi vuoden alussa meidän tulee löytää katutasen tiloihin uusi ratkaisu. Juoksevan toiminnan kuluihin ja uusien projektien rahoittamiseen tuleekin suhtautua huolellisesti ja pidättyvästi.

Maksujärjestelmä

Syyskesäkuun alkaessa otimme käyttöön kevään ja kesän aikana verkkosivustoomme liitetyn maksullisten tilaisuuksien maksujärjestelmän. Suomalaisen start-up -yrityksen Holvimaksutili on kaltaisellemme pienyhteisölle parhaiten soveltuva ilman raskaita perustamisia kuukausimaksuja. Toki järjestelmän käyttö maksaa, mutta vain käytön mukaan. Olemme toivoneet, että jäsenet käyttävät vain tilimaksuja eikä luottokorttivaihtoehtoa sen kalleuden takia.

Pääsääntöisesti järjestelmä saatiin hyvin käyttöön. Joitakin vajavaisuuksia on korjattu ja käyttäjiä opastettu järjestelmän käytössä. Opastamme mielellämme käyttöongelmien ratkaisemisessa. Kun osaa tämän järjestelmän, niin muutkin verkkokauppa-asiat tulevat tutuiksi. Unohtuneet tai kadonneet tunnukset voi palauttaa käyttöönsä ottamalla yhteyttä sihteerin tai verkkovastaavaan.

Jäsenluettelo

Julkaisemme vuoden lopulla uuden jäsenluettelon, johon sisällytettäväksi haluttavat kuva- ja muut päivitykset tulee toimittaa sihteerille viipymättä.

Raimo Ilveskero

VUODEN KLUBITEKO

■ ■ Johtokunta voi harkintansa mukaan palkita vuosittain Klubin kevätkokouksen yhteydessä vuoden klubiteon tekijän. Palkinnon saaja on Klubin jäsen, joka nimeämisvuotta edeltävänä vuonna on erityisen ansiokkaasti edistänyt Klubin toimintaa tai on erityisen aktiivisesti osallistunut klubihengen kohottamiseen.

Esityksiä vuoden klubiteoksi ja sen palkinnon saajaksi voivat tehdä kaikki Klubin jäsenet.

Esitykset perusteluineen tulee toimittaa kirjallisesti tai sähköpostilla Klubin toiminnanjohtajalle viimeistään 30.11.2014 mennessä palkitsemistoimikunnan käsittelyä varten.

LIIKETILAA VUOKRATTAVANA

■ ■ Kansakoulukuja 3:n katussa vapautuu huhtikuusta 2015 liiketilaa vuokrattavaksi.

Tilaan on oma sisäkäynnä ja sen pinta-ala on 321 m². Lisätietoja kohteesta toiminnanjohtajalta.

Uutisoitavaa riittää

Päätoimittajalta

Pertti Hyvärinen

■ ■ Kesän jälkeen Klubin syyskausi lähti taas vauhdilla liikkeelle. Elokuun alussa julkaistiin ja jäsenille postitettiin niin sanottu 2B-numero, syyskauden ohjelmaliite. Siihen koottiin tiedossa olevat syksyn tapahtumat sisältöineen. Tämän lehden kokoamiseen mennessä on tietoon tullut ohjelmamuutoksia, jotka on julkaistu omalla sivullaan lehden loppuosassa. Toivonkin jäsenten varmistavan sieltä, ja tietenkin myös Klubin verkkosivuilta, tilaisuuksien yksityiskohdat.

Lehden tekijän kannalta meneillään oleva syys sisältää paljon uutisoitavaa, niin Klubin piirissä kuin kansainvälisestikin. Kiristynyt maailmatilanne on jo vaikuttanut usean tilaisuutemme sisältöön ja keskusteluihin, ja tulee varmaan vaikuttamaan vielä pitkään. Vaikutukset näkyvät myös tämän

lehden sisällössä. Toivoa sopii, että järki ja rauha voittaisivat. Historian kokemuksia vastavista kehityskuluista valotetaan kattavasti historian illasta kertovassa jutussamme.

Klubilehden keskeinen tehtävä on välittää tietoa Klubimme tapahtumista niille jäsenille, joilla ei ole mahdollisuutta osallistua tapahtumiin paikan päällä. Sen vuoksi toimitus pyrkii sisällyttämään kuhunkin numeroon edes lyhyen artikkelin kaikista keskeisistä tapahtumista. Meneillään oleva syys on ohjelmarunsaudestaan tuonut kuitenkin tarpeen sekä lyhentää juttuja, että valitettavasti jättää uutisoimatta kokonaan joitakin tapahtumia. Juttujen valinnassa pidämme kuitenkin tiukasti kiinni jotakin jokaiselle -periaatteesta. Uskon, että myös lukijat tämän hyväksyvät.

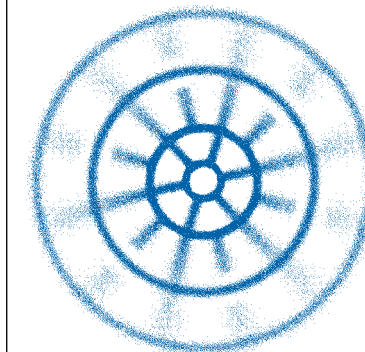
Klubin harrastuspiirit näkyvät tässä numerossa erityisen laajasti. Erityisesti Klubin kuoro, mutta myös metsästäjät, motoristit, gastronomit, keilailijat, tenniksen pelaajat, golffarit ja muun muassa veneilijät ovat jälleen tahoillaan vahvistaneet jäsenistömme yhteenkuuluvuutta ja kertovat mielellään hienoista kokemuksistaan myös muille klubiveljille. Aivan uutena toimintamuotona on Klubilla aloittanut myös niin sanottu ”Kalkisten keskustelukerho”, mistä lisää lyhyessä artikkelissa. Suuret kiitokset harrastuspiireille laatimistanne jutuista!

Tässä Klubilehden numerossa aloitamme uutena juttusarjana Klubin eri toimielinten esittelyn. Tätä on pyydetty jo usealta taholta, ja nyt sarjan avaa Ravintolajaosto. Täytyy itsekkin todeta, että enpä aiemmin paljoa tiennyt tämän jaoston toiminnasta. Nyt tiedän, ja uusia esittelyjä on tulossa.

Muistutan vielä jäseniämme siitä, että Klubi otti elokuun alussa käyttöön uuden ilmoittautumisjärjestelmän etukäteen maksettaviin tilaisuuksiin. Ohje toimintamallista löytyy niin tämän lehden loppuosasta, kesällä julkaistusta 2B-numerosta kuin Klubin verkkosivuilta. Nyt siis sankoin joukoin ilmoittautumaan itse kutakin kiinnostaviin tapahtumiin.

Mukavaa syksyn jatkoa kaikille!

Pertti Hyvärinen

Muistupu mieleen...

- SYYSKUU alkoi. Mitä uutta Ukrainasta?

- Putin ja Porosenko neuvottelivat Minskissä ja toisen raitteen diplomaatit Boistön saarella Suomenlahdella.

- Mikä oli tulos?

- Sama kuin Stalinin ja Paasikiven neuvotteluissa lokaussa 1939 Moskovassa.

Kreml oli tehnyt päätöksen jo etukäteen. Nyt se yrittää hämätä maailmaa valkoisilla rekoilla ja valheilla.

- Venäjän lentäjät piipahtelevat Suomen ilma-alueella kurkistelemassa, paljonko Valion putikejuustot täällä maksavat ja onko niissä Naton hajua. Sen isäntämaaksi kun olemme tietovuodolla ilmoittautuneet.

- Ukrainan 1991 viimeksi saavuttama itsenäisyys on piikki Kremlin lihassa. Aikaisemmatkin itsenäisyydet ovat olleet tappurakruunuhistoriaa.

- Onkohan meidänkin itsenäisyytemme yhä oka sille?

- Muistellaanpa menneitä. Stalin oli kestävänoajamme. Hän yllytti 1917 työväestömme kapinaan luvaten itsenäisyyden Neuvosto-Venäjän avulla. Olisi tullut Neuvosto-Suomi.

- Kun hän epäonnistui, hän yritti toteuttaa tavoitteensa kesällä suunnitellulla talvisodalla. Helsinki piti ojennettaman hä-

nelle 60-vuotislahjaksi. Soittokunta oli valmiina.

- Ovatkohan torvet mukana Ukrainan rekoissa?

- Ne kuljettavat ilmastosuojelusyistä laktoosimaitoja pois maastaan.

- Kun Stalin pettyi talvisodassa, hän yritti talvella 1944 tuhota 2000 kaukopommikoneella saamatta jääneen lahjansa ja samalla maamme hallinnon ja kansamme puolustustahdon. Kuitenkin vain kahdeksan prosenttia pommeista osui maali-alueelle. Vältymme antautumisen sisältäneeltä rauhansopimukselta.

- Tuon epäonnistumisen jälkeen Stalin päätti miehittää maamme kesällä 1944 eikä onnistunut silloinkaan. Suurhyökkäys oli toisen maailmansodan sen kesän monista strategisista hyökkäyksistä ainoa, joka torjuttiin.

- Kun kovan onnen Josif epäonnistui jo neljännen kerran hän uitti syyskuun 1944 välirauhansopimukseen kaksi aikapommia saadakseen Suomen sopimusrikkokseksi, mikä antaisi oikeuden puuttua asioihimme. Ne olivat saksalaisten karkottamisen ja epäoikeudenmukaisten sotakorvausten maksamisen ankarat aikataulut.

- Kun sekään ei näyttänyt

onnistuvan, hän kutoi yya-sopimuksella verkon ympärillemme ja vinoutti sen ja raskaan sotakorvausteollisuuden välityksellä elinkeinorakenteemme ja normaalit kansainväliset kauppasuhteemme. Meitä sitoutettiin itään ja vierotettiin lännestä. Stalinin varjo kummitteli hänen kuolemansa jälkeenkin. Puolustusvoimain komentaja, klubiveljemme Lauri Sutela torjui Urho Kekkosen tukemana mm. yhteiset sotaharjoitukset. Olemme eläneet jatkosodan päättäneen välirauhan jälkeen itsenäisyysaikamme pisimmän rauhan-kauden, 70 vuotta miinus Lapin sodan 265 päivää.

- Oli sotakorvausteollisuuden synnystä hyötyäkin, vaikka se ei liene ollut rauhannehtojen sanelijan tarkoitus.

- Ei niin pahaa, etteikö siinä jotain hyvääkin.

- Puuteollisuustuotteiden kasvanut kysyntä löyhensi kuolleen Stalinin ahdistavaa perintöä.

- Sinä näit Stalinin ruumiin Kremlin mausoleumissa. Miltä hän näytti?

- Pieni balsamoitu ja puutoeroitu mies generalissimuksen formussaan viltin alla. En tehnyt kunniaa.

- Diktaattorit ovat usein olleet pieniä Napoleonista lähtien.

- Aikookohan Putin jatkaa Stalinilta kesken jääneitä töitä?

- Stalin ryntäsi, Putin hiipii monia teitä - kunnes...

- Mitä kunnes?

- Kunnes erehtyy ryntäämään. Hyökkääjä kärsii yleensä raskaammat tappiot kuin puolustaja. Niin oli ainakin ennen, mahtaneeko päteä kyber- ja ydinsotaan.

- Putin on edennyt johdonmukaisesti. Miehitti ensin aluepomojen paikat ja parlamentin, nyt valtakunta toimii nappia painamalla. Opposition ääni ei kuulu kieltolakien takaa.

- Ovat kieltolait kaatuneet ennenkin.

- VOISIVATKO nykyiset ukrainalaiset kokea samanlaisen holodomorin kuin heidän esivanhempansa Stalinin pakkokollektivisoinnin aikana. Euroopan vilja-aitassa arvellaan kuolleen nälkään yli 10 miljoonaa ihmistä. Itsenäiset talonpojat karkotettiin kulakkeina kodeistaan ja valtio pakkoluovutti vähentyneistä viljasadoista lähes puolet ulkomaan kauppaansa. Siinä menivät monilta siemenjyvät ja -perunatkin.

- Venäjän kansa sai tietää

tästä vasta Neuvostoliiton luhistuttua.

- Mahtavatko kaikki tietää vieläkö, että se oli kansanmurha itsenäisyyttä haaveilevassa Ukrainassa.

- Voiko tuollainen tiedonpimitys onnistua netti aikana?

- Yksinvaltainen tiedonvälitys etsii ja löytää keinosensa. Uskookohan Venäjän kansa laajalti nytkin, että ukrainalaiset ovat fasisteja.

- Isänmaallinen uho sokaisee heitä näkemästä, että heitä johtaa Josifin ja Adolfin inkarnaatio.

- ISO KIRJA kertoo, että Luoja loi ihmisen omaksi kuvakseen.

- Epäilen tuota, kun katson tänne pienelle sammuneelle planeetalle, yhdelle miljardeista kaikkeuden kiertolaisista, ihmiksi syntyneitä hirmuvaltiaita, sotien repimiä kansoja ja - itseäni peilistä.

Pöytälainen

Puuroa ja pakotteita

MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila. Kuva Veikko Hannula.

Klubitiloissa kesällä suoritetuista korjaustöistä johtuen päästiin kauden avajaisiin eli uutispuurolle vähän normaalia myöhemmin, vasta maanantaina 18.8. Paikalle oli saapunut noin 80 klubiveljeä ja saatoimme ihailia ison salin raikastettua ilmettä valkoisine pystyrimoituksineen. Hieman pidentynyt kesäkausi ei haitannut, koska helteetkin hellittivät vasta noin viikkoa aiemmin.

Puuroa ja pakotteita

■ ■ Ennätysmäisen hellejakson ansiosta Reetta-syysrukiin laatu oli erinomaista ja niin oli myös puuro. Taivassalon tilaisäntä Heikki Särkilahti kertoi kirjeessään, että puuron ruisjauho oli peräisin kotiseutupäivänä 3.8. vanhaan malliin puimakoneella puidusta sadosta. Talkooporukalla oli ennen sitä niitetty pieni ala sekä sidottu ruiskorret lyhteiksi. Kuvia tapahtumista nähtiin salin valkokankaalla.

Kasvukausi tähän mennessä vaihteleva

Tilaisuuden puhujana oli vanhan tavan mukaan MTK:n puheenjohtaja Juha Marttila. Hän totesi hellekauden jouduttaneen viljan kypsymistä ja ennusti kohtalaista kokonaissatoa, noin 4,2 milj. tonnia eli viitisen prosenttia edellisvuotta enemmän.

Kasvukausi on ollut kovin vaihteleva, nopeimmat ennätivät kylvämään jo huhtikuun puolella, mutta sitten tuli kylmä sadekausi ja viimeiset kylvöt jäivät juhannuksen jälkeen. Sekä sadon korjuu että syysviljan kylvö ovat tietysti vielä kovasti riippuvaisia alkusyksyn säistä.

Rukiin viljely on Suomessa lisääntynyt, mutta tuontitarve on edelleen merkittävä. Viljelijät toivovat ostajien sitoutumista hintatasoon myös silloin, kun joskus ollaan rukiin suhteen omavaraisia.

Ohra on Suomen yleisin viljalaji, kaura on toisena, mutta sen asemaa uhkaa vehnä, jonka suosio on kasvussa.

Suomessa isot varastot mutta maailman ruokaturva veitsenterällä

Maamme viljamarkkinoille on ominaista suuri varastomäärä.

Tämä johtuu huoltovarmuusvarastoista, mutta myös yksityisten tilojen omat varastot ovat merkittäviä. Markkinat ovat tukkoisia ja viljelijöillä on tarve säädellä viljan myyntiä.

Markkinatilanne säätelee hintaa. Viljan sato maailmassa arvioidaan tänä vuonna hyväksi, mutta on muistettava, että kysynnän tyydyttämiseksi olisi joka vuosi saatava ennätyssto.

Muuten hinnat nousevat rajusti. Maailmalla varastojen määrä suhteessa tuotantoon on kaukana Suomen tasosta. Meillä ongelma on myös EU-hintoja tuntuvasti alempi viljan perushintataso.

Marttila totesi, että ”maailmalla viljamarkkinoiden tilanne voi muuttua nopeasti. Ukrainan kriisi voi yksistään kääntää hintakehityksen. Maailman

Viljan sato maailmassa arvioidaan tänä vuonna hyväksi, mutta on muistettava, että kysynnän tyydyttämiseksi olisi joka vuosi saatava ennätyssto.

ruokaturva on jatkuvasti veitsenterällä, ja kaikkien arvioiden mukaan tilanne pahenee vuosi vuodelta”. Yhä suurempi osa viljasta käytetään rehuksi lihan ja maitotuotteiden kulutuksen kasvaessa kehittyvissä talouksissa. Tarvitaan siis merkittävää tuottavuuden kasvua.

Suomessa ja Euroopassa keskustelu maatalouden ympäristövaikutuksista on irtaantunut muun maailman trendeistä. Meillä uskotaan rajoituksiin ja muualla uskotaan investointeihin ja tuottavuuden kasvuun.

Venäjä ja pakotteet

Ukrainan kriisin vuoksi EU ja Venäjä ovat ajautuneet kauppasotaan ja EU:n pakotteet ovat olleet väistämättömiä. Venäjän yhtä väistämättömiin vastapakotteisiin on kuitenkin valmistauduttu huonosti. Vaikka tuontikielto ei koske viljaa, se voi silti vaikuttaa viljamarkkinoihinkin tuntuvasti, jos lihan tuotanto supistuu kriisin pitkeytyessä.

EU-maista Suomi on kriisin suurimpia kärsijöitä, vain Liettuan kohdalla menetys on vielä yhtä kategorialla isompi. MTK on esittänyt pakoterintaman rinnalle mekanismin, jolla EU:ssa korvattaisiin menetykset yksittäisille jäsenmaille ja tuotantosektoreille. On lähdetty valmistelemaan korvausjärjestelmää, mutta poliittinen päätöksenteko EU:ssa on hankalaa ja hidasta.

EU ja Venäjä ovat ajautuneet kauppasotaan ja EU-maista Suomi onkriisin suurimpia kärsijöitä, vain Liettuan kohdalla menetys on vielä yhtä kategoriaa isompi.

Klubiveljet Elias Irola ja Risto Ihamuotila puuropadan ääressä. Kuva Veikko Hannula.

Marttila totesi, että jos jokainen suomalainen valitsisi edes keran viikossa suomalaisen tuotteen aiotun ulkomaisen tilalle, niin oltaisiin jo pitkällä!

Kauppaneuvottelut ja -sopimukset maailmalla

Kaupan kitkaton sujuminen on

tärkeää talouskasvun ja viljan tuotantokasvun kannalta. Kauppasodat ovat siis uhka ruokaturvalle. Maailman ruokatuotantoa olisi lisättävä 50 % kahdessa vuosikymmenessä! WTO on ajautumassa kriisiin kun kukin maa ajaa omia etujaan.

Kun monenkeskiset laajat prosessit eivät etene, maat

panostavat kahdenvälisiin sopimuksiin. EU:lla ja USA:lla on meneillä merkittävä kauppa- ja kumppanuussopimushanke. Hyvässä hengessä alkaneet neuvottelut ovat odotetustikin kohdanneet ongelmia ruuan ja maataloustuotteiden kohdalla.

EU pitää sinnikkäästi kiinni ruokaturvallisuusvaatimuk-

sistaan ja uskoo vahvuuteensa korkean jalostusasteen tuotteissa, mutta on samalla kovasti riippuvainen soijan tuonnista USA:sta.

Marttila: ”Eurooppalaisen viljelijän kauhuskenaario on seuraava: kauppa vapautuu, mutta samalla molemmat (USA ja EU) säilyttävät omat tapansa säädellä tuotannon laatua. Tässä kilpailussa emme pärjää, sillä eurooppalainen säätelymekanismi on kallis ja byrokraattinen varsinkin viljelijän kannalta. Suomi on lisäksi taitava asettamaan omat vaikeuskertoimensa ja kustannuksensa omalle tuotannolle.”

On varauduttava siihen, että kauppa vapautuu vähitellen ja lainsäätäjien ja tutkijoiden on terästäydettävä. Tavoitteena on oltava maataloutemme edellytysten parantaminen, eli tuotavuuden ja markkina-aseman kohentaminen.

Keskustelu ja kysymykset

Esitelmän jälkeen oli kysymysten vuoro. Kysyjä hieman ihmetteli tapaa ennustaa hyvissä ajoin sadon määrää, vaikka niin paljon riippuu satokaudesta. Lisäksi hän muistutti, että jonkin vanhan viisauden mukaan menestyvän yhteiskunnan merkki ovat itsenäinen yliopisto ja itsenäiset maanviljelijät. Eli mitä on tehty ja onko MTK tehnyt jotakin byrokratian vähentämiseksi.

Ja vielä, miksi GMO:ta (geenimanipuloitu raaka-aine tai ruoka, toim.huom.) vastustetaan?

Marttila totesi ensin ennustamisen suhteen, että näin vain markkinat ja media toimivat. Mitä tulee byrokratiaongelmaan niin MTK yrittää parhaansa ja joitakin asioita on myös saatu läpi. GMO:n suhteen USA vie kyllä parhaat osajat, Suomi ja myös EU jäävät jälkeksi.

Seuraavaksi kysyttiin tila-kohtaisten varastojen kasvusta. Max Schulman (MTK, viljasiamies) antoi tähän selvityksen. Satokauden aikana viljan hinta voi olla jopa alle tuotantokustannusten. Joskus sattuu huono satovuosi, esimerkiksi Euroopassa vuosina 2007–08, jolloin saadaan varastot pienennettyä, mutta näitä asioita ei voi ennakoita.

Seuraava kysymys koski EU:n pakotteiden seurauksia, eli onko MTK ollut vaikuttamassa kriisipaketteihin. Kokonaispaketti lienee tällä hetkellä noin 400 miljoonaa euroa, josta Suomen osuus on noin 2 % eli vajaat 10 miljoonaa. MTK:lla on toimisto Brysselissä ja se on aktiivisesti mukana. Kuitenkin näyttää siltä, että EU:ssa etelän maat ovat ketterämpiä huolehtimaan eduistaan. Pohjoisten alueiden osalta on usein takkuisempaa. WTO:n sääntöjen suhteen taas EU on tietysti kuuliainen, kun taas esimerkiksi Venäjä ei niinkään.

Maatalouden tuottajahinto-

ja tiedusteltaessa saatiin melko tarkat tiedot: maito 43,75 senttiä litralta, ohra 125–135 € tonnilta, vehnä n. 155 €, kaura n. 113 € ja ruis n. 200 €.

Entä ollaanko Euroopassa liian hitaita ja varovaisiakin esimerkiksi uusien asioiden, tuotteiden tai menetelmien suhteen? Marttila totesi, että EU:ssa on - ainakin aluksi - ollut havaittavissa jonkinlaista protektionismia, sitten on tullut tutkimuksia ja sääntöjä, joilla on haluttu varmistaa tuotteiden puhtaus, ja nyt on sitten jääty jälkeksi.

Lopuksi kysyttiin vielä uusista viljelykasveista, tattarista, kuminasta ja härkäpavusta. Schulman kertoi, että kuminan suosio on kasvanut ilahduttavasti ja Suomi vastaa noin 6–7 % maailmanmarkkinoista. Tattari esiintyy enemmän luomupuolella ja paikallisesti, mutta senkin viljely on kasvanut. Paljon tyypeä sitovana härkäpapu soveltuu savisille maille.

Tilaisuuden päätteeksi siten tuo perinteiden sakoluvun veikkaus. Tämän vuoden ruis osoittautui huippulaadukkaaksi ja oikea luku oli 269. Parhaiten veikkasivat Jukka Pekkala, Pentti Paalu ja Matti Leivo, jotka pääsivät kotimatalle jauhoppussit tuomisina.

Leif Nordin

Parkinsonin tauti

Parkinsonin tauti on etenevä hermoston rappeutumasairaus, jota sairastaa noin yksi prosentti väestöstä. Suomessa parkinsonpotilaita on noin 12 000 ja vuosittain uusia tapauksia tulee noin 800 - 900. Sairauteen ei ole parannuskeinoa, mutta sen oireita voidaan hoitaa. Aiheesta esitelmöi Klubin seniorilounaalla 28.4.2014 HYKS:n neurologian klinikan professori Seppo Kaakkola.

■ ■ Historia paljastaa, että tautia on esiintynyt esimerkiksi Intiassa jo 3000 vuotta ekr. James Parkinson (1775 - 1824) kuvasi taudin ensimmäistä kertaa vuonna 1817 artikkelissaan ”Täris-tyshalvus”.

Monet tunnetut suurmiehet ovat sairastaneet Parkinsonin tautia, kuten Mao The Tung ja Johannes Paavali II. Suomalaisista muun muassa Iiro Viinainen ja Esko Seppänen ovat olleet julkisuudessa sairastamansa Parkinsonin taudin takia.

Parkinsonin tauti on liikehäiriösairaus, joka on ikäsidonainen. Sen keskimääräinen alkamisikä on 62 vuotta ja sairastamisaika 15 vuotta. Sairaus johtuu aivojen tiettyjen ratojen hermovälittäjäainetta dopamiinia sisältävien hermosolujen rappeutumisesta. Syytä tähän rappeutumiseen ei tiedetä, mutta sekä perintö- että ympäristötekijöillä lienee tärkeä rooli taudin synnyssä.

Professori Seppo Kaakkola. Kuva Jarmo Heinonen.

Parkinsonin taudin riskitekijöitä on kartoitettu runsaasti. Niistä tärkeimmät ovat ikä, miessukupuoli, tuholaismyrkyjen kanssa tekemisiin joutuvat (esimerkiksi maanviljelijän ammatti), korkea koulutustaso, pään vammat, tupakoimatto-

muus sekä liikkumattomuus.

Erityisen mielenkiinnon kohteena ovat olleet mahdolliset kemialliset ympäristötekijät. Kalifornian narkomaanien syntetttinen heroiini aiheutti parkinsonin taudin kaltaisen epidemian 50-luvulla (frozen ad-

dict syndrome). Tyynen meren Guamin saarella esiintyi poikkeavan paljon erikoista sairausyhdistelmää, jossa Parkinsonin tauti oli yhdistyneenä dementiaan ja ALS-tautiin (amyotrofinen lateraaliskleroosi). Syyksi on epäilty muun muassa Sycas Circinnalis -palmun siemenistä valmistettua kansallisruokaa ”fadangia”, jonka valmistusprosessissa syntyi hermomyrkyä. Tämän Guamin taudin esiintyvyys on viime vuosikymmeninä vähentynyt eikä uusia tapauksia ole enää ilmaantunut kansallisuusruoan valmistamisen loputtua.

Parkinsonin taudin ennako-oireina voivat olla hajuaistin heikkeneminen, ummetus, masennus ja unen aikaiset käyttöhäiriöt. Sairauden oireet kehittyvät vähitellen ja näihin kuuluu usein toispuolinen raajojen jäykkyys, vapina ja liikkeiden hidastuminen. Kasvojen ilmeettömyys johtuu kasvolihasten jäykistymisestä. Potilaat ovat tyypillisesti hieman etukumarrassa ja käsien myötäliikkeet puuttuvat. Liikkeelle lähtö on vaikeutunutta ja askeleet lyhentyneet. Sairauden diagnostiikka on kliinistä diagnostiikkaa, eli perustuu lääkärin tekemään kliiniseen tutkimukseen. Mistään tavanomaisista hermoston konetutkimuksista ei ole apua kuin muita sairauksia poissuljettaessa. Isotooppikuvauksissa voidaan saada tietoa aivojen tyvitumakkeiden dopamiinipitoi-

suuksista, jonka pitäisi laskea 70 % ennen kuin kliiniset oireet ilmaantuvat.

Parkinsonin taudin hoidossa on tapahtunut huomattavaa edistystä viime vuosien aikana. Perushoitona on levodopa ja muut aivojen dopamiiniaineenvaihduntaan vaikuttavat lääkkeet, joilla pyritään vaikuttamaan dopamiinipuutukseen. Hoidon alkuvaiheessa potilaat hyötyvät dramaattisesti lääkityksestä. Pitkäaikaisen lääkityshoidon ongelmana on se, että hoitovaste heikkenee ja lääkevaikutus lyhenee. Muutamassa vuodessa potilaille saattaa ilmaantua erilaisia pakkoliikkeitä ja heillä ilmenee voimakkaita

tilanvaihteluita (on-off-ilmiö), joissa pakkoliikkeet ja voimakas lihasten jäykkyys vuorottelevat.

Parkinsonpotilaiden hoito kehittyy jatkuvasti ja tulevaisuudessa vaikeimmissakin tapauksissa on apua saatavilla. Lääkehoitojen lisäksi on kehitteillä useita neurobiologisia hoitomenetelmiä kuten aivostimulaatio, solunsiirrot, neuroprotektio (aivosolujen suojaaminen), hermokasvutekijähoito, aivosolujen palautus sekä kantasolu- ja geeniterapia.

Juhani Juntunen

POINTCOOL - SERVICE OY

Suurkeittölaitteiden ja kylmäkalusteiden huolto pääkaupunkiseudulla

Pointcool - Service Oy
Konetie 1
04300 Tuusula
Puh. 09-8387 420
Fax 09-8387 4220
e-mail. pointcool@pointcool.fi

Alsace vai Elsass – 160 miljoonaa pulloa viiniä

Saksan rajaa vasten sijaitseva Ranskan Alsace on vuosia ollut kiistojen kohteena. Se liitettiin Saksaan 1871, mutta siirtyi Ranskalle uudelleen ensimmäisen maailmansodan jälkeen. Ranskan luhistuttua 1940 Saksa liitti sen itseensä, mutta se palautui Ranskalle taas 1944. Alueen virallinen rankankielinen nimi onkin Alsace, mutta siitä huolimatta monet suomalaiset puhuvat siitä edelleen saksalaisella nimellä Elsass – jopa Otavan Iso Tietosanakirja vuodelta 1961.

Juha "Pastori" Ranta maljaa nostamassa. Kuva Arto Toivonen.

■ ■ Viiniä Vosges-vuoriston rinteillä on viljelty aina, mutta laajamittainen kaupallinen tuotanto alkoi toisen maailmansodan jälkeen. Nykyisin Alsace tuottaa vuodessa 160 miljoonaa puolla viiniä, joista 90 % on valkoviinejä. Alueen viineille on tyypillistä hedelmäinen aromaattisuus ja raikas hapokkuus.

Lähes 80 henkilöä, klubilaiset ja heidän seuralaisensa, kokoontuivat 8.5. Alsacen valkoviinien ja herkullisen ruuan ympärille. Teemana olivat Wolfberger-viinit. Wolfberger on 750 viljelijän viinintuotantoosuuskunta, joka tuottaa noin 15 miljoonaa pulloa vuodessa. Wolfberger on Suomen johtava Alsace-talo. Viineistä saatiin kiittää Norex Oy:tä ja viinien asiantuntevasta esittelystä saman talon Juha "Pastori" Rantaa.

Ilta avattiin Pinot blanc

-kuohuviinillä Wolfberger Cremant d'Alsace Brut. Siitä selviytyttyä ryhdyttiin tuoksumaan ja maistelemaan Wolfberger Gewürstramineria vuodelta 2011, joka sopi erinomaisesti ankanmaksapateen kanssa. Patee oli tehty kotimaisista ankoista, joka on todella harvinaista.

Seuraavaksi nautittiin parsaa hollandaisekastikkeen kanssa. Ja juomana nautittiin Wolfbergerin Muscat, joka on perinteinen parsaviini. Se tuoksuu mielenkiintoisesti makeammalle kuin maistuu. Parsat olivat juuri oikealla tavalla al dente, ja talossa tehty hollandaise kerrasaan herkullista.

Pääruokana oli haukiquenel-lit hummerikastikkeen ja pui-kulaperuna-palstenakkasoseen kanssa. Pyöryköiden rakeisuut-

ta ja selkeää kalan makua keuhuttiin. Keittiö sai erityiskehutyö myös annoksen pelkistetystä kauneudesta – onhan ulkonäkö puoli ruokaa. Wolfbergerin useista Rieslingeistä tarjolla oli Alkon tilausvalikoimasta Grand Cru Steingrubler 2012. Kaunista pulloa koristi paavi Leo 9 (1049 – 1054), joka oli kotoisin Alsacen Equisheimista, joka on Wolfbergerin ydinaluetta.

Wolfbergerin Pinot Gris Vendanges Tardives kruunasi illan Romanovin mansikoiden kyytipoikana. Viini on perinteinen myöhäisen sadon – siis kypsien rypäleiden – viini, jossa oli monia makuja ja tuoksuja. "Pastorin" mainitsemaan jalohomeen tuoksua ei ainakaan tämän kirjoittajan pöydässä kuitenkaan löydetty.

Juoma- ja ruokakulttuurin lisäksi tarjolla oli myös hengen kulttuuria. Laulajatar Emmi Salo viuluineen esitti kolme laulua säestäjänään Mikko Posti kitarralla.

Juhlakansa esitti raikuvat suosionosoitukset sekä viinien asiantuntevalla esittelijälle että eritoten klubin keittiölle loistavasta suorituksesta. Aterialla keuhuttiin moneen kertaan, eikä suotta. Herkulliset wolfbergerit kruunasivat illan.

Epikuros (341 - 270 eaa) totesi, että "ennen kuin pohdit mitä syöt ja juot, pohdi kenen kanssa aiot syödä ja juoda". Parasta illassa olikin hyvä seura ja rönnyilevät keskustelut, joissa

käsiteltiin satunnaisesti muitakin aiheita kuin vain ruokaa ja juomaa.

Antti Aho

Epikuros (341-270 eaa) totesi, että "ennen kuin pohdit mitä syöt ja juot, pohdi kenen kanssa aiot syödä ja juoda".

Klubin kuoro valloitti Saaren maan

Kahdeksankymmentä innostunutta laulajaa ja leidiä oli kokoontunut Vikingin terminaaliin torstaina 22. toukokuuta. Laulajien lisäksi mukana oli luonnollisesti kuoromme johtaja Henrik Lambergin ja säestäjämme pianotaiteilija Risto Laurialan, molemmat vaimoineen. Lisäksi Reijo Vauhkonen ja Keijo K. Kulha täydensivät matkaseuruettamme.

Kuoro Kärnan kirkkokonsertissa, vasemmalla kirkkoherra Reine Reinsoo. Kuva Olli Kansanen.

Klubin kuoro valloitti

■ ■ Matka sujui syödessämme ja nauttiessamme tyvenestä merisäästä. Jo heti Tallinnassa oli matkustaminen tehty helpoksi: bassot olivat bussissa B-tenoreiden matkustaessa bussissa A. Palattaessamme Tallinnaan oli tenoreilta jo unohtunut, mikä heidän bussinsa oli, sillä A-bussi saapui perille selvästi myöhemmin kuin B. Olisi pitänyt olla T-tenoreilla.

Koko päivä menikin matkustettaessa Kuussaaren. Matkallamme emme nähneet muita ihmisiä, asumuksia, nelijalkaisia eläimiä tai lintuja, mutta sitäkin enemmän metsiä ja jonkin verran peltoja. On helppo uskoa, että Viron maaseutu muodostaa suomalaiselle metsästäjälle uskomattoman paratiisin, joskin metsästettävien löytäminen onkin sitten toinen juttu – Kiplingia mukailleen.

Kuussaari (Kingissepa)

Majapaikaksemme oli valittu kylpylähotelli Johan Spa. Hotellin sijainti oli erinomainen, sillä vain pieni kävelymatka erotti meidät kaupungintalosta aukioineen ja monine ravintoloineen. Myös kulttuurikeskus sijaitsi siellä aukion laidalla. Hotellin tasosta oli vilkasta mielipiteenvaihtoa alkaen netin neljästä tähdestä ja päättyen varmaan tietoon kahdesta tähdestä ja virallisesti kolmeen tähteen. Mutta viis siitä. Saimme harjoitella ravintola Kaptan Körtsissä

Piispanlinna oli tavallaan kertomus myös Viron isännistä: aluksi Tanska-Norja, sitten Ruotsi, Venäjä, lyhyen ajan Saksa, jälleen Venäjä ja itsenäinen Viro.

aivan hotellialueella, ja toisella harjoituskerralla saimme jopa valotkin syttymään. Samaisessa ravintolassa toimi iltaisin karaoke, jonka tarkistivat muutamat kuorolaiset, ja oli siellä yksi yhteinen illallinenkin – laullinen sellainen.

Piispanlinna oli ensimmäinen tutustumiskohteemme. Tuota 1381 ensimmäisen kerran mainittua hienoa linnaa ja sen historiaa esitteli meille Maria Peep – entinen opettaja ja nykyinen opas. Hiidenmaalta kotoisin oleva vanha rouva osoitautui eläväksi historiankirjaksi ja pohjattomaksi kaskujen ja vitsien muistajaksi ja kertojaksi. Linna oli tavallaan kertomus myös Viron isännistä: aluksi Tanska-Norja, sitten Ruotsi, Venäjä, lyhyen ajan Saksa, jälleen Venäjä ja itsenäinen Viro.

Linna oli hyväkuntoinen ja todellinen historian oppitunti. Saarenmaan linnusto tuli tutuksi eikä kommunismin aikaiset tapahtumat jääneet vähemmälle. Elettiin sitä ennenkin, mutta miten elettiin?

Kulttuurikeskus

Ensimmäinen konserttimme – se maallinen – oli Kulttuurikeskuksessa. Sali oli kohtuullinen akustiikaltaan ja saimme sen täyteen kuulijoita. Konserttimme oli sekoitus virolaisia lauluja, oopperalauluja ja suomalaista mieskuorolaulua. Niissä viimeksi mainituissa oli jo mu-

Kuorolaisia Kuursaalin karonkassa. Kuva Olli Kansanen.

kana kevään sointuja vihannovasta niityistä leivon lauluun. Kanteletar oli antanut aiheen Kirkonkäyntiin ja Tuomittuun kattiin.

Konserttia elävöitti joukostamme koottu pieni kuoro, joka hoiti ”madon kosinnan kivas- stadissa vaikka gubbe olikin gammal”. Sarastromme jylisi taivaan valloista Henkan suulla ja hän piti huolen, että yleisö oli ooppera-arioissa kartalla – millaiset olivat kunkin laulun kytkenät itse oopperaan ja millainen oli siinä kohdin tunnelma.

Ja pitihän niitä serenadeja laulaa tytöille, jotta tulisi tippa

linssiin. Totta kai – vaikka ylimääräisinä numeroina. – ”Klaverisaade” oli Risto Lauriala.

Helle oli laulajille piinallista, mutta konsertti onnistui silti erinomaisesti. Kuoron sointi oli tasainen ja kohdallaan, ja lauluista välittyi laulajien iloinen, välitön tunnelma. Pohjalla oli tosin reilun viikon takaisen Ritarihuoneen konsertin aikaansaama varmuus, mutta monen kappaleen kohdalla voi sanoa virolaisittain otsustavalt (päättäväisesti) ja kindlalt (varmasti) kuului kuoron laulu.

Kuursaalin karonkka oli sitten mainio päätös päivälle. Ruo-

ka oli mitä mainiota ja esiintyjistä ei ollut puutetta. Kuoro lauloi, erilaiset kokoonpanot toivat lisänsä ja Kalle Viänäs-jutut saivat haastajan pohjalaisista tuokiopaloista, joita säesti ”Silver Shadow”. Ilta oli onnistunut ja jäi monen mieleen yhtenä parhaimmista karonkoista.

Kaalun meteorittijärvi

Kuoromatka on aina myös kulttuurimatka. Niinpä lauantaipäivänä bussillinen laulajia puolisoineen lähti Maria Peepin johdolla tutustumaan Saarenmaan historiaan. Ajettiin, ajettiin ja

mikäpä tulikaan vastaan. Kaalin yhdeksän meteoriittikraatteria niistä suurimpana 50 metriä halkaisijaltaan olevan meteoriittijärvi. Milloin tuo meteoriitti on sinne pudonnut, on edelleen arvoitus. Tutkimustulokset viittaavat 2700 – 7000 vuotta sitten tapahtuneeseen iskeytymään. Joka tapauksessa paikalla olevan dolomiitin kappaleet olivat houkuttelleet käsityöläisiä väsäämään monenlaista turistimuistoa myyntiin.

Karjan kirkko 1200-luvulta oli myös matkamme kohteena, ja Marian asiantuntevalla opastuksella tutustuimme myös siihen. Anglan tuulimyllyalueella oli vuorossa sekä tuulimyllyjen katsomista että välipalaa teen kera. Alueella oli vuohia aidan takana ja pikkukilit olivat suuria suosikkeja.

Sinänsä myös historialliset ja museaaliset esineet kiinnittivät huomiomme, sillä näyttelyt oli havainnollisesti järjestetty. Vanhat Singerit olivat hyväkuntoisia ja yllätykseksi myös seiloin hanska (sailors palm) oli saanut asiantuntevan esittelyn. Suuren suosion saavuttanut Anglan ruisleipä löysi tiensä matkamuistona moneen kassiin kotona syötäväksi.

Kärnan kirkkokonsertti

Konserttipäivä oli myös EU-parlamentin vaalipäivä, mutta meidän tiemme johti kirkkokonserttiin. Kärnan ja Kihelkon-

Mozart oli saanut 60 kultadukaattia ennakkomaksuna Requiem'n säveltämisestä, mutta meidän palkintonamme oli tuon yhden osan esittämisestä rauhallinen, seesteinen olo.

nan kirkkoherra Rene Reinsoo toivotti meidät tervetulleeksi lämpimin sanoin. Hän lausui myös kiitokset kaikkien kuulijoiden puolesta lopuksi.

Ilta oli kaunis. Aloitimme konserttimme Pyhäaamun rauhalla. Koskaan ei ole Mozartin Lacrymosa soinut niin kauniisti meidän mielestämme kuin tuossa tunnelmallisessa kirkossa. Mozart oli saanut 60 kultadukaattia ennakkomaksuna Requiem'n säveltämisestä, mutta meidän palkintonamme oli tuon yhden osan esittämis-

*Kuoron konsertti Kulttuurikeskuksessa.
Kuva Olli Kansanen.*

tä rauhallinen, seesteinen olo. Konstantin Türnpuu tuli esiteltä yleisölle kahden kappaleen voimin. Kyrie ja Sanctus saivat osakseen tulkintamme, ja siten osaltaan kunnioitimme Viron suurta säveltäjäneroa. Konsertin suomalainen osuus koostui muun muassa Kuusiston Suomalaisesta rukouksesta ja Sibeliusen Sydämeni laulusta.

Urkusäestyksistä huolehti Risto Lauriala varmaan tyylinsä, vaikka urut olivatkin jo vanhat ja pneumaattiset.

Ilta päättyi toisien osalta

Suomi – Venäjä-mitaliotteluun jääkiekkokaukalossa, ja tämän kirjoittaja tutustui pienessä piirissä lähes tyhjään Vinoteekkiin – kas siellä ei ollut televisiota.

Erityiskiitokset sai matkustustoimikunta ja erityisesti Ari V. Mentu ja Pentti Toivola, matkanjohtajamme, kaikista erinomaisista järjestelyistä. Bussivastaavat Tapio Tossavainen ja Timo Havu huolehtivat siitä, ettei ketään jätetty matkanvarrelle.

Martti Helsilä

Kuororetki tukijoukkojen silmin

Kärlan kirkkokonsertti. Kuva Olli Kansanen.

Joka viides vuosi järjestettävät Tallinnan laulujuhlat rummuttavat heinäkuussa kuoroja, laulajia, yleisöä kokoon tunnuksella "Ajan kosketus. Kosketuksen aika". Tunnus viestitti, että on aika huomata kanssaihmiset ja löytää se, mikä on oikeasti tärkeää ja rakasta. On hyvin vaikea keksiä tämän onnistuneempaa mottoa itsekkyyden kukoistuskaudella. Kutsu kuultiin ja siihen vastattiin.

■ ■ Klubin kuoro otti toukuun lopulla varaslähdön laulavaan kesään ja matkasi innostuneena ja vahvoin joukoin konserttimatkalle toistamiseen

Viroon, tällä kerralla länteen, Saarenmaalle asti. Kuoro oli sijoittanut viisaasti vuosia sitten saarelle "salaisen agentin", joka kantoi paikallisvastuun järjestelyistä kaikkia matkalaisia erinomaisesti tyydyttävällä tavalla.

Klubin kuoron jäsenethän ovat kahdesti "valkattuja" valioyksilöitä: heidät on ensin suosittelijoiden toimesta hyväksytty jäseniksi Helsingin Suomalaiseen Klubiin ja sitten seuraavalla, lajikohtaisella testikierroksella niin halutessaan laulajiksi klubin maineikkaaseen kuoroon. Sivullinen havainnoitsija todistaa lopputuloksen perusteella menetelmän

onnistuneeksi.

Kuoro tarjoaa jäsenilleen keskinäistä yhdessäoloa ja musiikillista nautintoa. Pitkät, yhteiset bussimatkat, jos mitkä, edustavat ensin mainittua tunnetulla tavalla. Kuoro osoittaa myös klubiveljellistä suvaitsevaisuutta hyväksymällä - soraääninä pelkäämättä - konserttimatkoilleen mukaan myös "tukijoita", mitä kunniavelkaa voin näillä riveillä osaltani lyhentää.

Kyse ei ole vain yhteisöllisyydestä. Siviilissä monia aloja edustavat laulajaveljet saavat kahdenkeskisissä tai pienryhmäkeskusteluissa hyödyntää toistensa tietämystä ja

kokemusta, mikä puolestaan auttaa hahmottamaan jatkuvasti riitasointuisemmaksi ajautuvaa ajallista ympäristöä. Moiseen tiedonvaihtoon ei verottajakaan pääse käsiksi!

Kuoro pääkonsertoi Kuressaaren kulttuurikeskuksessa ja lauloi myös Kärlan pienessä, tunnelisessa kyläkirkossa, hyvin kaukana maailman melskeistä. Kuoro voi merkitä tämän valkoisen ja mustan smokin kavalkaadinsa uutena voittona pitkään, ulkomaisten konserttiansa ketjuun. Retken musiikillinen ja yksilöä rikastuttava anti oli upean matkasään veroinen.

Klubin kuoron ammattimaisuus paljastuu siinäkin, että sillä on useimmiten konserttiyleisö omasta takaa; matkat ulkomaille tehdään "avec-luokassa". Näin ei aina olla välttämättä riippuvaisia paikallisesta kiinnostuksesta eikä jouduta laulamaan vain omaksi iloksi. Kuressaaren kesäopperakaupunki arvosti kuoroamme, Kärlassa vierailu jäänee peräti paikallishistoriaan.

Klubin kuoro on varmasti tervetullut toistekin Kuressaareen, mutta erityisesti kuoron seuralaisia kaipaillee pitkään

Innokkaita kuorolaisia Piispanlinnassa, edessä opas Maria Peep. Kuva Olli Kansanen.

eräs kauppias, jonka liikkeen kesän kynnyksellä pelmästi varakas ryhmä suomalaisia, kesähattuihin mieltyneitä asiakkaita. Myös pienen saaren, pienet tarjoukset voivat onnellistaa ihmistä tilaisuuden osuessa kohdalle - laulujuhlien moton hengessä.

Retket ulkomaille ovat ohjelmiston karttumisen kannalta tarkoituksellinen tavoite, mutta pitkät harjoitusviikot ja vaativa konsertointi vaativat kauden päätteeksi myös vastapainoa. Sellaiseksi, harvinaisen sopivan mittaiseksi ohjelmoitu Viron retki varmasti osoittautuikin.

Saarenmaa matkakohteena puolestaan todisti, että aina ei tarvitse lähteä merta edemmäs kalaan.

Kokemattomalle siipimiehelle lauluveikkojen lämminhenkinen seura esittäytyi erityisen yllättävänä Kuursaalin karonkassa ja Kapten Körtsin yhteisillallisella. Pieni rykäys tai merkki jossain pöydässä niin tilan täyttää eri tahoilta nouseva moniääninen laulu. Ruuan ja juoman tauoilla pääsivät ulos myös sanomisen paineet - ja kaikki tämä tapahtui korrektiuden vaativissa raameissa.

Kuoron Saarenmaan matkaa aikataulutti osaltaan jääkiekon MM-kisat Valko-Venäjällä. Miehekkäät voitonlaulut kaikuihin mutta finaali päivänä samaan riemuun ei ollut aihetta. Mutta lauluilla on vaikutusta kaikkiin tunnetiloihin. Niiden avulla myös tappion kalkki maistui paremmalta. Kiekkojengi hävisi loppuottelunsa, mutta Klubin kuoron retki oli voitokas.

Keijo K. Kulha

Helsingin Suomalaisen Klubin kuoron konsertti Ritarihuoneella

Charles Gunodin Sotilaskuoro on hyvä kappale lopettaa konsertti. Se kertoo kuulijalle, missä piilevät tällaisen keski-ikäisen melko korkean laulajaryhmän voimavarat. Kun tarvitaan uhoa ja voimakasta äänenkäyttöä, pienet ongelmat laulamisen laadussa ja täsmällisyydessä eivät häiritse ja kuulija voi todeta, että tätä on 50-päinen keväiseen asuun, valkoiseen smokin takkiin ja siniseen solmukkeeseen pukeutunut mieskuoro parhaimmillaan.

■ ■ Kuoron perinteinen kevätkonsertti oli kerännyt Ritarihuoneelle lähes täyden salin, noin 300 henkilöä pääosiltaan kuoron vakioyleisöä. Mutta oli myös muita.

Vieressäni istui rouva Raili Simonsen Flensburgista, Pohjois-Saksasta, joka oli tullut tilaisuuteen Weijo Pitkäsen kutsamana. Hän oli kuuntelemassa Klubin kuoroa ensimmäistä kertaa ja sanoi kovasti pitävänsä mieskuorolaulusta. Hän oli muuttanut Suomesta Saksaan jo v. 1964 ja jäänyt sille tielleen. Totuttelu entisen kotimaan kieleen ottaa hänen mukaansa aina enemmän aikaa, mutta kovasti hän nautti kuulemastaan.

Sotilaskuoroa ennen kuoron kevätkonsertin ohjelmassa Ritarihuoneella oli muitakin oopperoiden kuoro-osuuksia Mozartin, Rossinin ja Verdin teoksista. Näissä kappaleissa pianoa soitti Kristian Attila ja Sarast-

Klubin kuoro Ritarihuoneella.
kuva:Atte Niittylä.

ron aarian Taikahuilusta lauloi jyhkeällä bassollaan kuoron johtaja Henrik Lamberg. Pentti Toivolan kumautukset osuivat myös kohdalleen Verdin Trubaduurin Mustalaiskuorossa.

Kokonaisuudessaan konsertin jälkimmäinen puolisko oli mielenkiintoinen ja onnistunut. Se alkoi sävyltään leikkisästi ja hauskasti, kun kuoron pienryhmä paneutui muistelemaan Stadia Jussi Isomerén säveltämässä ja Henrik Lambergin sovit-

tamassa ”Niin gimis on stadi”-kappaleessa. Tästä siirryttiin sujuvasti Carl Mikael Bellmanin ”Gubben är gammal” -viisuun ja lopulta ihmettelemään ”Madon kosintaa” Henrik Lambergin kuorolle säveltämässä laulussa, jonka sanat ja sävyt saivat yleisönkin pyrskähtelemään. Pienryhmä selvisi osuudestaan erittäin hyvin ja kappaleet maistuivat kuulijoille.

Tämän jälkeen ison kuoron esittämät Jean Sibeliuksen

Kokonaisuudessaan konsertin jälkimmäinen puolisko oli mielenkiintoinen ja onnistunut.

”Hymn” ja Tuudur Vettikin ikaikaunis ”Kuu” palauttivat tunnelman hartaan harmoniseksi ennen kuin taas jyrähti Gustav Ernesaksin sävellyks ”Hakka-me mehet minema”. Tämän jälkeen kuultu Villem Kappin ”Pohjoisrannikolla” oli paikka paikoin oikein hyvä ja tunnelmallinen esitys ja Kristian Attila pianollaan jyrähteli merellisiä soitteja ansiokkaasti.

Konsertin alkupuolelta kannattaa mainita aloitusnumero Mihkel Lüdigin ”Koiti” ja Henrik Lambergin kuorolle sovittama Georg Malmsténin ”Terveiset ulapalta”, jossa tunnelmaa loi myös hanurilla Pehr-Erik Ekström, kuoroveli Psaldosta. Muilta osin alkupuolen ohjelmistosta on ehkä vähän liioitellen todettava vanhaa sanontaa lainatakseni, että on vaikeampaa kuunnella kuin laulaa.

Ylimääräisinä kuoro lauloi ”Hän kulkevi yli kukkien”-serenadin ja perinteisen kevätlaulun ”Taas leivoset ilmassa leikkiä lyö”. Yleisö palkitsi esitykset runsailla aplodeilla ja oli varmasti kuulemaansa tyytyväinen.

Kuoro jatkoi iltamyöhään ystävien Klubilla. Karonkassa kuultiin erilaisten pienryhmien ja solistien vaihtelevia esityksiä iltapalan ja juomien kera.

Tapio Saarinen

Juhlapurjehdus Villinkiin

Hevossalmea lähestyy etummaisena Juha Nybergin vene Ilves. Etualalla Jarmo Kammonen veneensä Me-noan ruorissa. Kuva Elias Iirola.

Kesäaamu oli, taivas pilvettömän, kun laivueemme 6. kesäkuuta valmis oli lähtöhön. Neljä alusta, yksi enemmän kuin Kolumbuksella. Miehistöä oli 121. Oli alkamassa Klubin kolmaskymmenes kevätpurjehdus. Aiempina vuosina, ennen kuin kaupunki oli käärinyt Vanhan kauphallin muoviin, olimme sen edustalla me, jotka emme itse tarttuneet ruoriin, voineet nauttia meritautia vastaan yhden ravitsevan, ennaltaehkäisevän oluen. Mutta halli ei ollut vielä tointunut eikä tarjoilusta tietoakaan. Klubin lannistumaton orkesteri oli kuitenkin paikoillaan ja kajautteli meriaiheista musiikkia meidän, lokkien ja turistien iloksi.

■ ■ Laiva Annet, jonka kannel-la ja suojissa on monta viihtyisää hetkeä vietetty, ei nyt ollut mukana. Se on tietävästi muutettu romuksi. Syy ei ole meidän, me olimme aivan muualla, kun se hajotettiin. Mutta ovat ne romuttaneet autolautta Finlandian ja Finnjetinkin. (Finnjetin sisarlaivaa Sovjetia ei tunnetusti koskaan rakennettukaan.)

Papinniemen idea

Klubin veneretkien idean isä on Eikka Papinniemi, joka nytkin toki oli mukana. Idean toteuttamiseen rohkaissut kunniapuheenjohtaja Erkki Salonen ei enää ole keskuudessamme, eikä ole keskuudessamme ret-

kien menestykseen vaikuttanut hänen seuraajansa Mikko Pohola, mutta kunniapuheenjohtaja Martti Enäjärvi on voimissaan ja oli läsnä. Samoin retkien myöhemmät toimimiehet Kari Wallin ja Kaj Sarpaneva. Ohjelmana oli toistaa ensimmäisen, vuoden 1985, reitti, ja niin tehtiin. Tuuli oli vähäinen ja kohtuullisen raikas, merenpinta sen verran kimaltelevilla laskoksilla, ettei aivan tynnestä voinut puhua. Kuuroja oli ennustettu, mutta suhteemme yläkertaan olivat ilmeisesti kunnossa, sillä sadetta saatiin vasta sitten tuntien kuluttua, Etelärantaan pallattua, kun oli hajauduttu kotiin tai ryhmiin, tätä varten kaupungissa tarjolla oleviin hu-

Kaj Sarpaneva (oik.) luovuttaa isännille Jarmo Virravirran kirjan Pojat Suomalaisella Klubilla ja Timo Niemisen teoksen Neljännesvuosisata Metropolin Laineilla. Komentaja Kari Aapro (vas.) ja saarta esitellyt Mika Dahlbo. Kuva Elias Iirola.

netiloihin.

Moni muukin oli saanut saman ajatuksen, meriretkestä, liikennettä riitti. On ikivanha tapa, että vesillä liikkujat tervehtivät toisiaan: ele palvelee samaa tarkoitusta kuin lipputervehdys: lähestyn rauhallisissa aikeissa, en aio ampua. Ammattitaitoisten kipparien ansiosta olimme Hevossalmissa juuri silloin, kun puolen tunnin välein avattava silta nousi.

Emme olleet ensimmäiset näillä vesillä

Nämä idylliset vedet ovat ikivanhaa kulttuurimaisemaa ja olleet sotaisten toimien näyttämö-

nä, mikä ei levollisessa kesätunnelmassa välttämättä johdu mieleen. Hämmäläiset, jotka keskiaikana ja pitkään myöhemminkin kävivät täällä kauppaa virolaisten kanssa ("seprakauppa", söber = seura, ystävä, kumppani) eivät oikein uskaltaneet asettua rannoille varsin asumaan, sillä ohi kulkevat kauppalaivat saattoivat yhtäkkiä muuttua merirosvoiksi. Kauppa ja rosvous eivät noina kaukaisina aikoina olleet kaukana toisistaan. Siis silloin. Tapa oli totuttu jo viikinkiaikana (n. 800 - n. 1000), jolloin Hevossalmi ja Herttoniemen rannat olivat suuren idäntien etappeja. Kun venäläiset eivät omin avuin saaneet valtakuntaa syntymään, he pyysivät

apua Ruotsin Roslagenista; senaikaisten johdon konsultit Rurik, Sineus ja Truvor purjehtivat Hevossalmen kautta Venäjän joille ja perustivat naapurin pojille valtakunnan. Brändikin saatiin siis Ruotsista, "Rus". Ilmankos sana on Suomessa kiellettyjen listalla. Arvonsa tuntevat venäläiset aatelissuvut johtivat sukunsa Rurikista, kuten kreikkalaiset ja roomalaiset muinoin jumalista.

Varovaisia hämmäläiset osasivat olla. Kokkotulet paloivat joka kalliolla vaaran uhatessa. Vartiosaarella, Roihuvuoressa, Villingin Tulikalliolla. Viesti kulki sisämaahan, jossa oikeasti asuttiin, Vanajavedelle, Hattulaan (Vantaa = Vanajan takainen

Hevossalmi oli ajoittain ainoa väylä Helsinkiin, kun muut tukittiin upottamalla aluksia ja poistamalla merimerkit. Paikalliset luotsit osasivat suunnistaa ilmankin, Viipurinkiven ja Hästnäsbergetin kallion avulla.

maa). Kun kerran keskustelin suomenruotsalaisen työtoverini kanssa siitä, kummat olivat täällä ensin, hämäläiset vai viikingit, ja vetosin hämäläisiin arkeologisiin löytöihin, hän tuis-kaisi: "Tсах (ruots. tjah), minun esivanhempani olivat huolellisia ihmisiä, eivät he tiputelleet tavaroitaan ympäriinsä."

Idylli sotilasalueen ympärillä

Kaunista täällä on. Laajasalossa on modernia arkkitehtuuria, siellä ja Villingissä 1800-luvun lopun ja jugend-ajan huviloita, mutta täälläpä ei ole 1800-luvun idylliä onnistuttu pilaa-maan, ainakaan mereltä katsoen. "Älä vaadi suomalaiselta saaristomaisemalta enempää", sanoi hiukan arvoituksellisesti

Z. Topelius, purjehdittuaan juuri näillä vesillä. Hän osasi, hän myös, nauttia elämästä, kohtuuden rajoissa.

Itä-Villingin sotasatamassa ei nyt laituri-ilaa riittänyt kaikille veneille. Jouduttiin ankkuroimaan veneestä-veneeseen-laiturille-ohjelman mukaan. Kermainen lohikeitto oli hyvää, ja sitä oli riittävästi. Orkesteri soitti.

Ympäriillämme parveili kuin joukko ampieisia vesiskootteristien harrastajajoukko. Nämä äänekkäät urheilijat eivät jouda luontoa kuuntelemaan eivätkä tiedä, koska linnut pesivät.

Varhaisista kauppasuhteista kertovat nimet Tavastvarpvi-ken (Laajasalossa), Tavasthällängen (Vuosaaressa), Estvik (Santahaminassa), Rävåsviken (Vuosaaressa). Ja asummehan me kantakaupunkilaisetkin Vi-

ronniemellä. Saksalaisiin hanskakauppiaisiin viittaavat Santahaminan Kuggsunden ja Kreijars torp. Koggi ja kreijari eivät olleet aivan matalassa purjehtivia kauppalaivoja, mutta muistetaan maankohoaminen: vedet olivat syvempiä ja rantaviiva kauempana.

Kustaa Vaasa 1500-luvulla suunnitteli kaupungin perustamista, Tallinnalle kilpailijaksi, Laajasaloon ja Santahaminaan. Vantaan suu voitti. Pietari Brahella oli samansuuntaisia ajatuksia sata vuotta myöhemmin. Kasinoa ja kylpylääkin tänne suunniteltiin toista sataa vuotta sitten, mutta Kulosaareen kasino ja hotelli (myöhempi Wihurin pääkonttori) sinne sitten pystytettiin. Eivät ne mitään kasinoita ole kuin nimeltään, Kulosaari enempää kuin Kataja-

nokka, entinen meriupseeriklubi. Vai oletteko niissä koskaan menettäneet rahaa muuhun kuin ruokaan ja juomaan?

Hevossalmi, kohtalon salmi

Pietari Suuri halusi varmistaa perustamansa nimikkokaupungin merireitit. Ei riittänyt, että hän poltti Porvoon, Porvoota pienempään Helsinkiinkin hän hyökkäsi Hevossalmen kautta 1713. Hänen tuloaan ruotsalaiset sotajoukot odottivat Kaupunginlahden (nyk. Etelärannan ja Katajanokan) ympärille ryhmittyneinä. Joku tuli heille ystävällisesti kertomaan, että siellä ne venäläiset ovat nousseet maihin Hietalahdessa ja ovat Kampissa asti tulossa. Ruotsalaiset polttivat ensi vuotta varten va-

ratun vilja-aitan, ja saman tien paloi kaupunki. Esivalta poistui hyvässä järjestyksessä Hämeenlinnaan. Eväät mukanaan.

Santahaminan kylä tunnetaan asiakirjoissa vuodesta 1423. Sotilastukikohdan venäläiset perustivat tänne jo 1808, ja saaria varustettiin lisää Krimin sodan (1854 - 56) ja sitten ensimmäisen maailmansodan alla. Hevossalmi oli ajoittain ainoa väylä Helsinkiin, kun muut tukittiin upottamalla aluksia ja poistamalla merimerkit. Paikalliset luotsit osasivat suunnistaa ilmankin, Viipurinkiven ja Hästnäsbergetin kallion avulla. Hevossalmen ensimmäinen silta oli vuodelta 1877, nykyinen vuodelta 1959, myöhemmin uusittu.

Laajasalon Karpinselällä toistettiin nyt kolmen vuosikymmenen takainen rituaali.

Veneet kiinnittyivät rinnakkain, Urkki 1, päällikkönä Timo Nieminen, Lovisa, päällikkönä Raimo Korhonen, Menoa, päällikkönä Jarmo Kammonen, Ilves, päällikkönä Juha Nyberg. Timo Nieminen ja Eikka Papinniemi muistuttivat mieliin purjehdusten traditiot.

Kun omia eväitä oli hiukan maistettu, siinä veneessä, jossa matkustin, viritettiin Henrik Lambergin johdolla yhteislaulu. Suvivirsi, tietenkin. Esitettiin jopa ajatus, että kiipeäisimme yläkannelle ja kajauttaisimme virren koko saariston kuuluviin. Aie jäi sikseen. Tokkopa se kansallisia perinteitä tajuamaton juristi, joka virren laulamista arvosteli, kuitenkin olisi ollut kuulomatkan päässä.

Yrjö Larmola

Laivasto perillä, vasemmalla Urkki 1, keskellä Ilves, sen takana Menoa ja oikealla Lovisa. Kuva Elias Iirola.

Rento merellinen lounas laiturilla. Kuva Elias Iirola.

Tennis- ja kulttuurimatka Loviisaan

Vasemmalta Nisse Wasenius, Kalle-Pekka Sävelkoski, Osmo Kähkönen, Tom Johansson ja Raimo Saarikivi. Kuva Jussi Neste

Loviisan tennis- ja kulttuurimatkalle osallistui 10. kesäkuuta ennakkokiintiön mukaan 15 tennistaituria. Meri on Loviisalle keskeinen elementti läpi vuoden. Loviisan idyllinen Laivasilta houkutteli matkalaiset tankkaamaan kevyelle lounaalle ennen päivän tennistaistoja ja päivän ohjelman huipentumaa Ravintola Laivasiltaan.

Laivasillan punaiset suola-aitat luovat menneen ajan tunnelmaa. Meri on vaikuttanut vahvasti Loviisan historiaan, ihmisten elinkeinoihin ja sataman syntyyn. Laivasillalla sijaitsevaan merenkulkumuseoon tutustuimme Tapio Lehmuskallion asiantuntevalla opastuksella. Saimme laajan katsauksen kaupungin merenkulkuhistoriasta.

Museokierroksen aikana sadepisarat aiheuttivat uhkan tennisturnauksen onnistumiselle - ilman paikallista sadevaraus-ta sisätiloissa. Museossa tutus-

tuimme 1800-luvulla keksittyyn kompassin nesteenvaimennusmenetelmään, jolla neulan liikenne rauhoittui ja suunnassa pysyminen helpottui ratkaisevasti. Niinpä kilpailun vetäjä lounaalla sovitun yhteisen päätöksen mukaisesti päätti, että turnaus pelataan luonnonkauniin Casinopuiston tenniskentillä pienestä sateesta välittämättä.

Alkulohkot saatiin pelattua pääosin pienessä sateessa ja ennen sijoitusotteluja jouduttiin pitämään noin puolen tunnin sadetauko. Casinopuiston erin-

omaiset massakentät saatiin sadetaun jälkeen pelikuntoon - kiitos kentänhoitajien toimenpiteiden.

Myönteistä peliolosuhteissa oli, ettei aurinko häikäissyt eikä tuuli vaikuttanut peliin, ja ilma oli lisäksi happirikasta.

Jälkipeleihin, palkintojenjakoon ja päivälliselle Bistro Cantoriin ehti jäädä kymmenen osanottajaa. Vanhaan kanttori-laani sisustetussa viihtyisässä ravintolassa ruoka maistui ja keskustelu sujui tasokkaassa klubihengessä.

Kiitän osanottajia tervehdys-kisestä kisailusta ja loviisalaisia erinomaisesta tuesta tapahtuman onnistumiseksi.

Jussi Neste

Tennisvastaava tutustumassa kompassien nesteenvaimennusmenetelmään merenkulkumuseossa. Kuva Jussi Neste.

Tasaisten tennistaistojen jälkeensijoitukset ja pisteet olivat lohkoittain seuraavat:

Lohko Loviisa:

Jari Niemi 21 p,
Simo Näkki 16 p,
Lauri Palojarvi ja Jyrki Berner 12 p ja
Jussi Neste 10 p.

Lohko Degerby:

Nisse Wasenius 20 p,
Kalle-Pekka Sävelkoski 19 p,
Osmo Kähkönen 17 p,
Tom Johansson 14 p ja
Ben Grass 8 p.

Lohko Casinoranta:

Jussi Itkonen 18 p,
Antti Aaltonen ja Kalle Laine 12 p ja
Raimo Saarikivi 10 p.

KUTSU SUOMALAISEN KLUBIN TENNIKSEN NELINPELIMEASTARUUSKISOIHIN

Klubin tenniksen nelinpelimestaruuskisat järjestetään sunnuntaina 2. marraskuuta Talin Tenniskeskuksessa.

Pelit alkavat kello 11.30, kokoontuminen kabinetissa 20 minuuttia aikaisemmin.

Sarjat ovat alle 60 vuotta ja yli 60 vuotta. Kisa pelataan ns. Round Robin -systeemillä. Osallistumismaksu on 15 euroa, joka maksetaan klubin tilille 147030-254808, lisätietoja-kohtaan merkintä ”tennis”.

Ilmoittautumiset 24.10.2014 mennessä sähköpostilla jussi.neste@welho.com tai puhelimitse 050 5883250.

MC Klubin kesärajelut

MC-klubilaisia ja heidän ystäviään poseeraamassa Villa Bensowin edessä. Kuva Hannu Vaahtio.

Kauniit kesäkelit ovat suosineet Helsingin Suomalaisen Klubin motoristeja. Tiistaina 10.6.2014 suuntasi MC Klubi matkansa Kauniaisiin, Villa Bensowiin. "Possujunan" vetäjänä toimi klubiveli Hannu Vaahtio.

■ ■ MC Klubi järjestää jäsenilleen erilaisia tapahtumia ja viikkoajoja, jotka toteutetaan turvallisten ryhmäajoperiaatteiden mukaisesti. Mukaan voivat

tulla myös klubilaisten kumppanit ja kutsusta myös muutkin samanhenkiset motoristit. Kesäkuuisena tiistaina varsinainen ajomme ei ollut kovin pitkä ja viimeinen taival taitettiin tutulta Bembölen kahvituvalla kohti Villa Bensowia.

Tuolla kauniilla huvilalla meitä odotti paikkaa isännöivä Rosendahlin perhe. Saimme heti sinne saapuessamme kuulla kesäkuksen isännän, klubiveljemme

Jukka W Rosendahlin mielenkiintoisen opastuksen Villa Bensowin historiasta. Tapahtumia ja käännteitä siellä on ollutkin aivan televisio-ohjelmaksi saakka. Myös talon sisustukseen ja tavaroihin liittyi mukavia pieniä tarinoita.

Tänään Villa Bensowissa toimii monipuolinen funktio-naalinen hyvinvointiklinikka Naturalmedica Oy. Siellä järjestetään myös kokous- ja koulu-

tustapahtumia. Puitteet näihin ovat erinomaiset majoitus- ja juhlapalvelua myöden. Maittavan illallisen jälkeen saimme kuulla Jukan vaimon, Satu Rosendahlin esitelmän keskuksen tarjoamista hyvinvointi- ja hoivapalveluista. Saimme tuhdin annoksen tietoa erilaisten ruoka-aineiden ja luontaislääkkeiden vaikutuksista niin sairaaseen kun terveeseen kehoon. Monet kertomukset avasivat silmämme huomaamaan erilaisia mahdollisuuksia terveytemme vaalimiseksi ja sairauksien voittamiseksi. Villa Bensowissa räätälöidään hoidot yksilöllisesti alan ammattilaisten kanssa.

Miellyttävän illan jälkeen lähdimme isäntäparin saattamana kylläisinä koteihimme uutta tietoa sulattelemaan. Saimme kutsun vierailla Villa Bensowissa uudelleen paremman ajan kera. Osa meistä vierailikin siellä jo seuraavalla viikolla.

Nyt ajokausi on kääntymässä loppuun, mutta toivomme ensi kaudeksi MC klubin tapahtumiin runsasta osanottoa. Lisätietoja MC klubin toiminnasta antaa Hannu Vaahtio 0400 555 311 sekä Villa Bensowin osalta Jukka Rosendahl 040 5166 430.

Tuomo Rysti

ASUJEN- JA ASUSTEIDEN PESULA
YLI 40 V. KOKEMUKSELLA

ASiantuntija - Osaaja

AUTOLLE ASIAKASPAIKKA PIHASSA

**SUOMALAISEN KLUBIN
JÄSENILLE 20 % ALENNUS**

**EDUSTA MAINITTAVA
PESUJA JÄTETTÄESSÄ**

Pohjoisesplanadi 37 sisäpiha
www.pyykkipoika.fi
P. 09 47800170

Pohjolan malja

Jukka Venäläinen (vas.) ja Timo Lemola palkintopystiensä kanssa.
Kuva Jarmo Heinonen.

Klubin golfkilpailu, POHJOLAN MALJA, pelattiin jo 44. kerran 26. elokuuta. Mukana oli noin 100 veljeä kisamassa jo vakiintuneen tavan mukaisesti kahdella tutulla ja arvostetulla kentällä, Talissa ja Masterissa.

■ Pelipäivä osui todellisen sadekauden keskelle. Monta päivää oli vettä tullut kuin Esterin saavista, mutta juuri ennen kisan alkua sade loppui, ja jatkui taas kun viimeiset peliryhmät olivat putanneet viimeiset puttinsa. Kentät olivat siis märkiä, joissain kohdin oli jopa vaikeuksia löytää tilapäisestä vedestä vapauttavaa paikkaa. Jos lähti file, se oli suurempi kuin pihvi lautasella. Joku taisi kysyäkin, että ”jos file lentää pidemmälle kuin pallo, saako sillä jatkaa”.

Klubin mestaruus oli tänä

vuonna kolmen kauppa. Sen voitti Teemu Laakso tuloksella 78 lyöntiä. Toinen oli Janne Altonen, yhden lyönnin, ja kolmas Jukka Iivari kaksi lyöntiä isomalla tuloksella.

A-sarjan pytty meni tänä vuonna selvästi kahden lyönnin erolla seuraavaan Jukka Venäläiselle, 35 pb. Kolme vuosikymmentä golfin peluuta harrastanut Jukka kertoi pelanneensa märän kelin takia paria numeroa suuremmilla mailoilla, ja intoituipa myös normaalien kiitosten lisäksi kiittämään sitä klubiveljeä, joka hänet 30 vuotta sitten raahasi golfkentälle. B- ja Veteraanisarjojen pyttyihin nimensä sai Timo Lemola. Timon tulos 41 pb oli 8 pistettä enemmän kuin toiseksi tulleella. Timo kertoi onnellisena pelanneensa elämänsä kierrok-

sen. Kaikki onnistui. Eräälläkin väylällä 60-metrinen lähestymislyönti oli kolahtanut suoraan kuppiin.

Kisan arvokkaat hopeiset pytyt ovat POHJOLAN lahjoittamia kiertopalkintoja, ja oman nimensä saaminen pyttyyn on jokaisen golfariveljen tavoitteena tässä vuotuisessa tapahtumassamme.

Tosin tavoitteen saavuttaminen ei ole ihan ilmaista, sillä kirjoittamattoman perinteen mukaisesti voittajat täyttävät konjakilla pytyt, jotka sitten kiertävät palkintoillallisilla mieheltä miehelle.

Rituaali on tietenkin vapaaehtoinen, mutta tietääkseni jokainen voittaja on sitä veljellisesti vaalinut. Nykyisin tämä voittajien tarjoama ”veljen malja” myös korvaa 40:nä ensimmäisenä vuonna vallinneen tradition, jossa kahvin kanssa kohotettiin POHJOLAN tarjoama ”Pohjolan malja”.

Palkintopyttyjen lisäksi POHJOLA on näkyvimmin läsnä ”Pohjolan miehen” ominaisuudessa. Kisan perustajajäsen, SGL:n kunniajäsen ja Klubin kunniagolfari Seppo Soratie, oli mukana palkinto-illallisilla, ja puheenvuorossaan ikinuori Seppo, 88, pahoitteli ettei voinut osallistua kisaan loukattuun kätensä juuri kilpailun alla.

Kisan jälkipöleissä keskusteltiin tälläkin kertaa siitä, että pelaajamäärä on huippuvuosista ollut pienessä laskusuunnassa.

Syiksi arveltiin lamaa, nuorempien työpaineita, golfariveljen ikääntymistä jne. Kehitysajatuksiakin oli monenlaisia: Veteraanisarjan ikäraja nostettaisiin 65:stä 75:een, veteraaneille voisi olla kahden hengen joukkuekilpailu, veteraanit voisivat pelata halutessaan 9 reiän kisan, veteraanit pelaisivat punaisilta ym. Olisiko aika viritellä keskustelua kehittää yhteistä hauskaa tapahtumaamme? Olisiko Talvigolf-tapahtuma siihen hyvä paikka...

Summa summarum: Voidaan kaikeksi todeta, että golfkilpailutoimikunta oli taas järjestänyt rutiinilla hyvän tapahtuman. Ja kiitoksen ansaitsevat ehdottomasti myös kovan luokan ammattilaiset Masterin ja Talin kentillä, avokätiset sponsorit ja Klubin ja ravintolan erinomainen henkilökunta. Kun on käytössä tällainen kisaorganisaatio, on meidän pelaajien hauska golfpäivä taattu, vaikka se voitto ei aina omalla kohdalla osukaan. Ei edes joka kerta.

Tulokset löytyvät Klubin kotisivuilla > golf.

Jusa Laurila

Klubin perinteinen rapuilla

Rapujuhlia kutsutaan aikuisten lastenjuhliksi, koska niissä saa käyttäytyä normaaleja illallisia vapaammin ja pitää todella hauskaa vaikkapa laulun voimalla. Meillä Suomessa taitaa olla vain kaksi sellaista tilaisuutta, jossa aikuisetkin voivat niin sanotusti laillisesti irrotella, toinen niistä on rapujuhla ja toinen Vapunpäivän lounas. Psykologisia totuuksia hieman oikein voikin sanoa, että ravut – oikein keitettynä ja asianomaisten tykötarpeiden kanssa tarjottuina – tarjoavatkin meille jäyhille suomalaisille terapeutin tapahtuman vapautua ja rentoutua. Kiitos siitä teille ravut!

■ ■ Edellä mainittu osuva toteamus sisältyi Klubin rapuillassa Antti Ahon pitämään puheeseen ravuille ja naisille. Punaisiksi keitettyjä rapuja oli Klubille kokoontunut 28. elokuuta nauttimaan noin 80 henkilöä, klubiveljiä puolisoineen.

Illan isäntä, gastronomisen kerhon puheenjohtaja Jorma Hämäläinen, oli meitä vieraita vastassa heti salin ovella. Kaikkien asetuttua paikoilleen oli Jorman pitämän tervetuliaispuheen vuoro, jossa käytiin läpi illan ohjelma. Miellyttävänä tietona saimme myös kuulla, että meillä oli vieraanamme veljesklubimme, Lontoon Reform Klubi puheenjohtaja.

Kulinaristinen nautintomme alkoi perinteisesti savuuh-

Antti Aho puhumassa naisille ja ravuille. Kuva Jarmo Heinonen.

venkeitolla. Siitä jo edesmennyt Heikki Tavela oli aikanaan todennut, että näissä tilaisuuksissa on aina syytä syödä alkuun jotain, jotta ”emme nälkään hotkisi rapuja”. Viisaasti sanottu!

Ahvenkeiton jälkeen vuorossa oli Kivikasvojen musiikkiesitys. Tällä kertaa Kivikasvot esiintyivät kolmimiehenä, Matti Siitonen, Vesa Nuotio ja Henrik Lamberg, ja hienosti esiintyivätkin. Säestäjänä pianolla toimi Antti Hyvärinen.

Todettakoon, että kaikki Kivikasvot, mukaan lukien estyneenä ollut Ismo Sajakorpi, ovat Klubimme jäseniä.

Saimme alkuun kuulla tilaisuuden henkeen erittäin hyvin sopineen swing-sikermän, jonka aloitti Kissa vieköön –kappale, taitavasti moniäänisenä esitettynä. Sen jälkeen Vesa Nuotio esitti kitaransa säestyksellä oman laulunsa ”Mies kuin soitin”. Sitä seurasi Henrikin esittämänä ”Ystävän laulu”, ja kai-

Rapuillan juhlavieraat kuuntelemassa illan puhetta. Kuva Jarmo Heinonen.

ken kruunasi Fredin esittämänä hänen ikivihreänsä ”Kolmatta linjaa”. Musiikkiesityksen päätti hauska Miehen tie –sikermä.

Ennen pääsyämme rapujen kimppuun oli vuorossa perinteinen puhe naisille ja ravuille, jonka esitti mieleenpainuvasti Antti Aho. Seuraavassa otteita puheesta:

”Erityisesti täplärapujen kohtuulliset hinnat tarjoavat nykyisin mahdollisuuden nauttia rapuja useastikin. Tosin olen

Ennen pääsyämme rapujen kimppuun oli vuorossa perinteinen puhe naisille ja ravuille.

ollut panevinani merkille, että ainakin kaupoissa valmiiksi keitetyt ravut vaikuttaisivat olevan jonkin verran viimevuotista kalliimpia. Tosin omassa vakikaupassani ämpärillinen maksaa yhtä paljon kuin vuosi sitten, mutta rapumäärä on vähentynyt.

En pidä itseäni minään suurena rapuasiantuntijana – tuskin edes pienenä asiantuntijana, vaikka intohimoinen rapujen nauttaja olenkin. Meidän klu-

Eräänä elokuisena aamupäivänä kaksi poikaa souteli rantoja pitkin ja kauppassi mökkiläisille rapuja kosteilla heinillä verhoillusta pyykkikorista.

Kivikasvot viihdyttivät vieraita korkealla ammattitaidolla. Kuva Jarmo Heinonen.

bilisten joukossa on kuitenkin alan suuria asiantuntijoita, vaikka alan ehdoton ja kiistaton auktoriteetti Heikki Tavela onkin jo taivaallisten rapupöytien ääressä, ja varmaankin sieltä parhaillaan hieman sääliä hmyillen seuraa allekirjoittaneen henkistä taaperrusta täällä puhujapöytänsä. Heikkihän pystyi jo ensimmäisestä saksesta sanomaan, olivatko ravut oikein vai väärin keitetyjä.

Oma raputietämykseni on tosin merkittävästi vankistunut tämän puheen valmisteleminen aikana. Sivumennen sanoen suuri puhuja Winston Churchill

ravut ovat kuuluneet eurooppalaiseen ruokapöytään jo ainakin 1600 luvulta alkaen, joskin nykyinen pohjoismaisen tilli-suolavesivalmistus on ilmeisesti uudempaa perua.

aina korosti puheiden valmistelun tärkeyttä. Hänen mukaansa spontaaninkin puheen valmisteluun menee kaksi viikkoa.

Olen tässä oppimisprosessissa tutustunut kahteen kirjaan, joita lämpimästi suositelen kaikille rapuasiasta kiinnostuneille. Toinen on Anna-Maija Tantun Rapuja ja toinen Matti J. Särömaan Rapujuhlat. Särömaan kirjassa on myös mitava lähdeluettelo, jonka avulla voi sukeltaa vielä syvemmälle rapujen maailmaan.

Mikäli oikein muistan, sain ensimmäisen kosketukseni rapuihin aivan 1950-luvun alku-

puolella kesämökillämme Hiidenveden rannalla Vihdissä. Eräänä elokuisena aamupäivänä kaksi poikaa souteli rantoja pitkin ja kauppassi mökkiläisille rapuja kosteilla heinillä verhoillusta pyykkikorista. Sen koomin en ole sellaista kyllä nähnyt. Ja rapuruttokin on Hiidenvedestä ravut vienyt.

Kun menemme edelleen ajassa taaksepäin 1900-luvun alkuun, niin silloinhan joet ja järvet suorastaan kuhisivat rapuja ja niitä saatiin vuosittain kymmeniä miljoonia kappaleita. Parhaissa paikoissa ei tarvittu edes mitään pyyntivälineitä, kunhan vain noukki rantavedessä seisten rapuja suoraan koppaan. Rapumerrat ja –sumput olivat yleinen näky rannoilla ja laitureilla ja rapuja syötiin ihan tavallisen arkiruokanakin ilman mitään juhlamiseen viittaavia kommervenkkejä. Lisäksi ravut olivat silloin myös merkittävä vientituote.

Sinänsähän ravut ovat kuuluneet eurooppalaiseen ruokapöytään jo ainakin 1600 luvulta alkaen, joskin nykyinen pohjoismaisen tilli-suolavesivalmistus on ilmeisesti uudempaa perua. Ainakin niin sanotulla tavallisella rahvaalla tapasi yleensä olla aina puutetta ruuasta, jolloin tietenkin kaikki mahdollinen syötäväksi kelpaava käytettiin hyväksi. Monet näistä ”korvikeruuista” on sittemmin muuttunut erikoisherkuiksi, kuten vaikkapa kateenkorvat

*Nainen minä tuskin osaan ilmaista
sekavia tunteitani - olen ajattelematon
- sinulle niin auki etten ikinä ehdi maksaa
- ja nainen minä yritän ilmaista
sisimpäni sulle ja kiitollisuuden
kun osoitit mulle mitä menestys on
- nainen minä tiedän sinä ymmärrät
miehessä asuvan pienen lapsen
- minun elämäni - älä unohda on sinun käsissäsi
- nainen paina minut sydäntäsi vasten
vaikka kuinka kaukana niin ei olla erossa
onhan se kirjoitettu tähtiinkin
- nainen anna minun sanoa se sulle
jos joskus teinkin pahasti mitä
en tarkoittanut - sitä
anna mun sanoa sulle
ikuisesti rakastetulle.*

ja muut sisäelimet tai vaikkapa nahkiainen. Ja tämän illan pääesiintyjät – ravut.

Aikanaan, en muista kuinka kauan sitten, nämä Klubin rapujuhlat olivat vain jäsenille – siis meille miehille. Eivätkä huonoja olleet nekään. Nyttemmin nämä arvoisat daamimme ovat myös tervetulleita, ja juhlien taso ja miellyttävyydet ovat vain siitä nousseet. Ravutkin maistuvat paremmille – siis paremmassa seurassa.

Tähän puheeseen kuuluu nykyisin osuus puhe naisille. Vai oliko se naiselle. Tänä tasa-ar-

von aikana en luontevasi osaa sellaista, joten lopetan tämän Pentti Saarikosken kääntämään John Lennonin runoon, jota olen sen verran muokannut.”

Puheen päätteeksi nostimme maljat niin naisille kuin rapuille, minkä jälkeen ilta jatkui rapuilan perinteitä tunnollisesti noudattaen. Oli hienoa olla mukana, minulle itselleni ensimmäistä, mutta ei varmasti, viimeistä kertaa.

Pertti Hyvärinen

Kirjan kuolinlaulua ei vielä viritetä

Kirjailtojen uusi vetäjä Jukka-Pekka Pietiäinen (vas.) kirjoittajan roolissa sekä edellinen vetäjä Veikko Sonninen tilaisuuden juontajana. Kuva Elias Iirola.

Suuria tietosanakirjoja ei viime aikoina ole - pakko kai sanoa: enää - ilmestynyt. Ala-kohtaista monumentaalikirjallisuuttakin sen sijaan on, mahtavimpana kymmenosainen (plus hakemisto) Kansallisbiografia, yli 900 sivua per osa, jonka ensimmäinen osa painettiin 2003 ja hakemisto viimeisenä 2008. - Jos tämä hanke olisi tullut vireille muutamaa vuotta myöhemmin, sitä ei enää olisi aloitettu, arvioi klubiveli Jukka-Pekka Pietiäinen, Suomen tietokirjailijain toiminnanjohtaja, kirjaillassa 2.9.

■ ■ Dosentti Jukka-Pekka Pietiäinen ja professori Joel Kuortti ovat julkaisseet kirjan nimeltä

Sata merkittävää suomalaista tietokirjaa. Katse ulottuu Agricolaista Elina Grundströmiin. Saavutusta tarkasteli Veikko Sonninen, itsekin "kirjaporvarin" arvonimen saanut, yhdessä tekijän kanssa.

- Olen aina ollut listaihminen, tehnyt listoja asioista, luonnehti Pietiäinen. Sekä Kuortti että minä harrastamme kirjoja laajassa historiallisessa mitassa. Kuortti on esitellyt suosikkejaan Acateem-lehdessä pitämällä kirjapalstalla. Idea sadan kirjan valikoimasta oli yhteinen. Kumpikin ehdottaa viittäkymmentä, ja ehdotuksia vertaillaan; tutkimuksia, hakuteoksia, opaskirjoja, oppikirjoja, lasten- ja

nuortenkirjoja. On selvää, että vallitsi runsauden pula ja että työn kestäessä oli listallamme pari sataa kirjaa ja että valikoima ilman muuta on subjektiivinen. Periaatteeksi sovittiin, että kultakin tekijältä enintään yksi kirja. Tietokirjojen eri aloja yritettiin ottaa tasapuolisesti huomioon. Historia pyrki väen väkisin painottumaan.

Oletko lukenut tuon kaiken?

Jokainen meistä, jolla on paljon kirjoja, on tottunut kysymyksen: Oletko lukenut nuo kaikki? Veikko Sonninen muistutti mieleen 14 vuoden takaisen mil-

lennium-ohjelman "Tuhat vuotta, sata kirjaa", jota hän oli Kirjasäätiön puolesta toteuttamassa televisiossa, radiossa ja netissä. Tarvittiin kaksi juryä, jotta sadan kirjan tulokseen päästiin. 20 niistä luin, 30 selasin, hän kertoi rehellisesti. Hakuteoksia ei tarkoitetaakaan läpi luettaviksi, kuten ei tietosana- ja sanakirjoja. (HS:n yleisönosastossa kyllä joku riemuitsi lukeneensa Kansallisbiografian kannesta kanteen. Paljonko jäi mieleen, sitä hän ei kertonut. Latoja.)

Yleisö toivoi listalle keittokirjoja. Ilmiö on saman sukunainen kuin television kokki-ohjelmien tavaton suosio. Sitten on kirjoja, jotka ovat painettuina instituutioita, kuten Tilastollinen vuosikirja. (On virtuoosia, jotka argumentoidessaan kykenevät selaamaan Tilastollista vuosikirjaa kuin taikuri korttipakkaa. Yksi on, ainakin ollut, Jörn Donner.) Turisti oli pitkään suosittu painetussa muodossa, lieneekö yhä. Moni on sitä mieltä, että se on kirjana nopeampi ja selkeämpi käyttää kuin verkkotieto. - Paras käyttöliittymä on eri ihmisillä erilainen, armahti Pietiäinen meitä nettikuriin kuransattuja vanhuksia. Puuttuvathan hänen kirjastaan myös Kuka kukin on ja almanakat.

Tasapuolisuuden paine

- Miten tiedon alat jakautuivat? Sonninen tahtoi tietää. Tekijän

suuntautumiset tuntien historia ja politiikka saattoivat pyrkiä ylliedustetuiksi. - Jouduttiin topputtelemaan, Pietiäinen sanoi rehellisesti. Minun mielikirjojani on muun muassa Tuomo Polvisen Venäjän vallankumous ja Suomi. Hän on historioitsijaksi mainio tarinankertoja. - Timo Vihavaisen Kansakunta rähmälään? ehdotti Sonninen. - Kun se ei tullut kirjaan, olinko minä rähmälläni? kysyi Pietiäinen.

Sonninen muistutti mieliin hiukan samalla periaatteella toteutetun teoksen Sata tieteen ja tekniikan saavutusta. - 25 niistä on samoja kuin meidän kirjassamme, totesi Pietiäinen. Halusimme mukaan suomalaiset tietonobelistit, A.I. Virtasen ja Ragnar Granitin. - Entä Rudolf Holsti, oma tutkimuskohteesi, poliitikko, tutkija, lehtimies? Sonninen kysyi. - Holstin teos Ensimmäinen maailmansota tuoreeltaan on lajissaan ainutlaatuinen. Hän tajusi sodan maailmanhistoriallisen merkityksen ja alkoi kirjoittaa teosta päivää ennen ensimmäistä sodanjulistusta. Kustantaja ymmärsi asian ja palkkasi kirjailijalle sihteerin. Sensuuri katkaisi vihkona ilmestyneen kirjan sivulle 607, keskelle lausetta.

Maailmanhistoria erikseen, tilapäiset tapahtumat erikseen. Titanic-uutisen HS:n ulkomaantoimittaja Holsti löi piikkiin myöhemmin käsiteltäväksi. Kun HS näin menetti ensi päivän uutisen katastrofista, Joel

Lehtonen paikkasi asiaa etsimällä lehteen Titanicin hymninä tunnetuksi tulleen virren ja suomensi sen. Virren kirjailija löysi pelastusarmeijalta, virsikirjassa sitä ei ollut.

Tuntemattomat kirjailijat, askarruttavat kohteet

On kirjailijoita ja muita historian henkilöitä, joiden elämäkerrasta ei välittömiä lähteitä ole tarjona, ne on konstruotava, totesi Sonninen. Täten professori Arvi Korhonen, 1600-luvun tuntija, aikoinaan konstruoi hakkapeliitta Eerikki Antinpojan, vakuuttavasti. Näin on Jyrki Siukonen konstruoinut 1700-luvun filosofin Johan Welinin, joka toi kansainvälisiä vaikutteita Turkuun ja oli ensimmäinen suomalainen Royal Societyn jäsen. Kiistanalainen tutkija on äskettäinen aikalaisemme, luonnonravinto-profetta professori Toivo Rautavaara, jonka iskulauseita oli: Jos esi-isämme olisivat tienneet, mikä kaikki luonnossa kelpaa syötäväksi, nälkävuosia ei olisi ollut! Vastustajat taas manasivat synkästi: - Kukaan ei ole murhannut niin monta kuin Rautavaara. Hän uskoi mm. seitikkiin. (Terveen elämäntavan edistämisyvuoden päätoimikunta, vuonna 1964, jonka kokoukset esimieheni akateemikko Kustaa Vilku mieluusti luovutti minulle, tapasi kokoontua Toivo Rautavaaran johdolla Työter-

Illan vetäjä Veikko Sonninen (vas.) ja Kulttuuritoimikunnan puheenjohtaja Heikki Hult. Kuva Elias Irola.

veyslaitoksessa aamuisin kello 5. Latoja.) - Rautavaaran teos Kuinka luonto parantaa on täysin vastuullinen teos, puolusti Pietiäinen.

Christer Pursiainen laatima Leon Trotskin elämäkerta on syyttä jäänyt vähälle huomiolle. Se on tiivis mutta erittäin lukukelpoinen teos, kansainvälistä tasoa, luonnehti Pietiäinen. Vuoden tietokirja-diktaattori Alf Rehn päätti palkita jäkäläkirjan, sinänsä mainion teoksen, Trotskin ohitse, koska Trotskia oli hänelle ehdotettu niin monelta taholta, että se tuntui jo painos- tukselta.

Nämä nyt olivat vain nämä kirjat

Kirjoja riitti. Panu Rajalan Unio mystica, Waltari-elämäkerta, josta hän Klubissakin on ker- tonut. John Nurmisen säätiön kallisarvoinen merikirjallisuus, Paunosten uraauurtava slan-

gitutkimus, Elina Lappalaisen Syötäväksi kasvatetut, Kivimäen Murtuneet mielet (käsitely Klubissa). Meinanderin Suomi 1944 epäilytti rakenneratkaisunsa vuosi aluksi Pietiäistä, mutta tutustuminen teokseen muutti mielen.

Nuorissa historiantutkijoissa on vakuuttavia tutkijoita ja hienoja kirjoittajia, joihin meilläkin Klubilla on ollut tilaisuus tutus- tua, kuten Teemu Keskisarja ja Mirkka Lappalainen. - Sadasta lukijoiden suosituksista voitai- siin koota toinen kirja, Veikko Sonninen sanoi. - Niin voisi. Pietiäinen yhtyi.

Naisten osuus huomatussa tietokirjallisuudessa on viime aikoina kohentunut. Etevää keit- tokirjallisuutta, tekstiilikirjalli- suutta ja muuta kotitalouskirjal- lisuutta toki on aina ollut, mutta sitä on pidetty ikään kuin itses- tään selvänä. Mutta nyt: Elina Haavio-Mannila, Kaari Utrio, Elina Grundström...

Tällainen kirjavalikoima houkuttelee tietysti pohtimaan, mitä me lukijat itse kukin oli- simme toivoneet mukaan. Niin on tarkoituskin. Oma ehdotuk- seni on Praha-pamfletti, Praha 21.8.1968, joka ilmestyi tuo- reeltaan Tammen Huutomerkki- sarjassa, ennen kuin kansannou- sun laineet olivat lainkaan laan- tuneet. Sen aikaisella kirjante- kotekniikalla se oli saavutus.

Veikko Sonnisen 12-vuotis- ta kirjailtojen puheenjohtajuutta kiitettiin kirjalahjoin (hänellä ei vielä ollut Klengen Pääkaupun- kia!) ja lauluin: Henrik Lam- berg kajautti Mozartin Sarast- ron aarian ja Vysotskin Ystävän laulun.

Kaikkien ICT-nörttien kiu- saksi päätän seuraavasti: Habent sua fata libelli, machinae non.

Yrjö Larmola

■ Teoksen 100 suomalais- ta tietokirjaa pohjalta laadittu näyttely on tämän lehden ilmestyttyä nähtävissä vielä seuraavasti: Pasilan kirjas- tossa 22.10. asti, Helsingin kirjamesuilla 23. - 26.10., Vantaan Lumossa 26./27.10. - 8.11., Vuosaaren kirjastossa 8. - 22-11., Jakomäen kirjas- tossa 22. - 27.11., Hakunilan kirjastossa 29.11. - 21.12., Tikkurilan kirjastossa 5. - 24.1., Myyrmäen kirjastossa 9. - 28.2., Eduskunnan kirjas- tossa 2. - 14.3.

Painoarvot kohdallaan.

Ota yhteyttä: (03) 42 351

www.forssaprint.fi

FORSSA PRINT

Paino oikeilla asioilla.

Elämmekö nyt vuotta 1914?

Illan panelisteina Lasse Laaksonen (vas.), Jyrki Vesikansa ja Martti Häikiö. Kuva Veikko Hannula.

"Sarajevosta jääkäri liikkeen" oli historiaillan teeman 5. syyskuuta, mutta Ukrainan varjo lankesi keskustelun ylle. Toistuuko historia sitenkin? Eikö historiasta opita mitään? Puhetta johti totuttuun tapaan lehdistöneuvos Jyrki Vesikansa, ja muina keskustelijoina olivat professori Martti Häikiö ja dosentti Lasse Laaksonen.

■ ■ Mikä oli ensimmäinen maailmansota? Ranskassa se on kulkenut nimellä Grand guerre. Ranskalaiset kärsivät sodassa suuremmat henkilötappiot kuin toisessa maailmansodassa, totesi Vesikansa. - Sotaa ovat kirjallisuudessa kuvanneet kukin omalta näkökannaltaan Ernest Hemingway, Ivo Andric, Boris Pasternak, Aleksand Solzenizyn ja monet muut. Kun kansat valtasi kiihkokansallinen sotahulluus, kukaan ei enää hallinnut tilannetta. Onko siinä yhteistä tämän päivän kanssa?

- Paljon yhteistä, vastasi Martti Häikiö. Hyväuskoisuus, kuvitelma siitä, etteivät niin järjestömieksi valtionjohtajat enää kävisi. Häikiö lainasi historioitsija A.J.P. Taylorin luonnehdintaa ensimmäistä maailmansotaa edeltävän Euroopan ilmapiiristä. Ei henkilökortteja, ei esteitä matkustamiselle, valtion tehtäviä olivat lähinnä posti ja poliisi. Valtio auttoi vain niitä, jotka eivät itse voineet auttaa itseään. Jos sota syttyisi, siitä tulisi lyhyt. Sama illuusio lyhyestä sodasta rauhoittaa meitä nyt.

Jos sota syttyisi, siitä tulisi lyhyt. Sama illuusio lyhyestä sodasta rauhoittaa meitä nyt. Ei osattu ajatella ketjureaktiota, jota kukaan ei hallitse. Yllätys: nationalismi voitti, jokainen oman maansa puolesta.

"Kenraalit käyvät aina viime sotaa"

Edistysuskkoa, rauhan utopiaa halusi myös Lasse Laaksonen painottaa. - Rautateiden merkitys sodassa yllätti vuonna 1914. (Tosin rautateitä Saksa oli käyttänyt menestyksellä jo 1870, Ranska vähemmän onnistuneesti. Latoja.) - Nyt on arvaamattomana uutuuksena kyber. Länsi on taas tullut yllätetyksi. Venäjä on hoitanut informaationsotansa kotimarkkinoilla hyvin taitavasti.

- Ei 1900-luvun alku aivan idylliä ollut, Vesikansa huomautti. Paikallissotia, suurvaltojen painostuskriisejä ja poliittisia murhia. Mutta mikä oli ensimmäisen maailmansodan syy? Versaillesissa 1918 yksioikoisesti katsottiin Saksa ja Itävalta syyllisiksi.

- Ydinkysymys on Saksan ongelma, Häikiö vastasi. - Oliko kyseessä johdonmukaisesti ajettu Saksan kasvutarpeen täyttämisen vai lopulta sittenkin onnettomien sattumien ketju? Mitä enemmän asiaa tutkitaan, sitä käsittämättömämmältä tuntuu, että sotaan jouduttiin. Kuviteltiin, että käytäisiin järjestäytyneitä kentäsotaa, vanhan ajan sotaa, 1800-luvun malliin. Tuloksena oli mitä tarpeettommin, aivan absurdi sota.

- Tutkittaessa löytyy lisää ja lisää sodan syitä, Laaksonen sanoi. Taloutta ja mentaalaisia tekijöitä on korostettu. 1700-luvun

valistuksen, järjellisen käyttäytymisen sijaan olivat 1800-luvulla tulleet taisteluopit, Marx ja Darwin. Bismarckin ajan sotavoitoista huolimatta Saksa tunsi olevansa heikkouden tilassa, kun Britannia ja Ranska kahmivat siirtomaita. Isänmaatunteeseen vetoamiselle oli pohja olemassa. Hyökkäys Venäjälle, jonka raideyhteydet olivat huonot, nopea ratkaisu, sitten kääntyminen länteen. Ei osattu ajatella ketjureaktiota, jota kukaan ei hallitse.

Rule Britannia

- Englanti oli maailmanvalta, ei mannervalta, muistutti Häikiö. Intian dominio, Australia, Kanada, Aasian, Afrikan siirtomaat. Britannian mantereellinen intressi oli tasapaino, ettei yksikään iso mannervalta kasva dominoivaksi.

- Entä Itävalta-Unkari? Vesikansa pisti väliin. - Laaja ja moniaineellinen, mutta heikkouden tilassa, kommentoi Laaksonen. Pilkkanimi Kakanian. (Nimi tulee Robert Musilin teoksesta Mann ohne Eigenschaften, nimessä on kaiku valtion seremonialisesta nimestä: Kaiserlich-Königliche... Latoja.) - Saksa ei alkuaankaan voinut luottaa tähän liittolaiseensa.

- Myöhemmillä tapahtumilla ei selitetä aiempia, Häikiö muistutti. - Me tiedämme, miten kävi, he eivät. Imperiumit hajosivat, Saksa, Itävalta, Venä-

jä. Syntyi pikkuvaltioita. Niiden roolia ei kukaan sodan kestäessä ajatellut. Sosialismi oli sodan edellä vahva aate, kansainvälinen, pasifistinen: työläinen ei käy naapurimaan työläistä vastaan. Yllätys: nationalismi voitti, jokainen oman maansa puolesta. Internationalistisesta kiihottajasta Mussolinista sukeutui kiihkeä nationalisti.

- Oli sellainenkin ajatus, että kun kaikki käyvät yleislakkoon, sota loppuu, Vesikansa heitti.

Valot sammuvat Euroopassa eivätkä syty aikanamme

- Jo liikekannallepano vie viikkoja, sitä ei voi pysäyttää, naapurien reaktion pelossa, Laaksonen sanoi. - Saksassa oli Schlieffenin hyökkäyssuunnitelma, ei varasuunnitelmia. Nykyisissä esikunnissa on kritiikkiryhmä, "murharyhmä", jonka tehtävänä on arvostella pääpuolustus suunnitelmia.

- Eivätkö keisarit sitten itse kuitenkin koettaneet jarruttaa, kun näkivät, mitä oli tapahtumassa? Vesikansa kampesi. - Ylipäällikönkin valta on rajallinen. Putinin juna on liikkeellä, lännen junakaan ei voi olla toimettomana. Ei voi peruuttaa, ei jarruttaa. Tällä logiikalla on selitetty ensimmäisen maailmansodan syntyminen.

- Eikö Saksa kuvitellut, ettei Britannia kumminkaan lähde sotaan? Vesikansa kysyi. - Sir

- Jokainen kansa kokee olevansa ainutlaatuinen, Häikiö täydensi. Japani! De Gaullen Ranska! Reaganin slogan: Let's make USA Great! Putinin puheet "nöyryytetystä" Venäjästä. - Saksan tikarinpisto-teoria ensimmäisen maailmansodan jälkeen, omat iskiävät selkään, Laaksonen muistutti.

Illan teema innoitti kuulijat moniin kysymyksiin. Kuva Veikko Hannula.

Edward Grey tähdensi, että Imperiumin intressi on meressä, Häikiö muistutti. - Intian turvallisuus, Suez, Lähi-itä. Belgiaa lähdettiin auttamaan ja juututtiin Flanderiin. Miljoonien ja miljoonien tappiot muutamassa vuodessa. Ollaanko nyt realistisia, kun puhutaan konfliktin rajoittamisesta paikalliseksi?

- Eurooppa oli teollistumassa ennen sotaa, pohti Laaksonen. Ensimmäinen maailmansota teki pitkän railon. Aseita kehiteltiin sodan aikana, sitten jälleen infrastruktuuria. Henkilöiden vaikutusta ei voi selittää pois. Wilhelm II, synkän lapsuuden elänyt, oli aggressiivinen, yritti kyllä viime hetkessä vetää takaisin Itävalta-yhteistyön, mutta se oli myöhäistä.

Le jour de gloire est arrive

- Joutuiko Ranska sotaan vai

lähtikö? Vesikansa kysyi. - Kyllä siellä oli revanssi Saksan Ranskan sodasta (1870 - 71) mielessä, Laaksonen vastasi. - Nopea ratkaisu kahdella strategisella iskulla. Ei merkittävää eroa Saksan strategiseen suunnitelmaan nähden.

- Englanti ja Ranska olivat vuosisataiset arkkiviholliset, muistutti Häikiö. Niiden välinen entente cordiale oli tuore asia. Saksa ei ollut vanha vihollinen. (Aika äskettäinhän Englannin kuninkaallinen Sachsen-Ko-burg-Gothan kuningassukukin vasta oli laittautunut Windsorin suvuksi. Latoja.) - Kun nyt itketään kustannuksia siitä, että Euroopan unioni vaelttaa Brysselin ja Strasbourgin väliä, on syytä muistaa, että tämä on osamaksua Englannin ja Ranskan ystävyyydestä.

- Schlieffen suunnitteli kuten Kaarle XII aikoinaan, viholliset lyödään yksi kerrallaan,

Vesikansa vertasi. - Mutta hänen suunnitelmassaan painopiste ei ollut kyllin vahva.

- Pitkällekö sotilas marssii päivässä... Pariisiin 40 päivässä, saksalaiset arvioivat, kertoi Laaksonen. - Mutta Saksan armeija ei ollutkaan ammatti- vaan asevelvollisuusarmeija, riveissä marssivat parturit ja leipurit. Jonon häntä venyi ja kävi vallattomaksi. Belgiassa tuotettiin tarkoitamattomia siviiliuhreja. Kun englantilaiset tulivat apuun, moni rivimies oli tietämätön siitä, ketä oli tarkoitus lyödä, belgialaistako vai jotakuta muuta.

Schweinhunde

- Koska syntyi hunnin käsite, pahan perikuva? Vesikansa kysyi. - Sodassa ensimmäinen uhri on totuus, toinen kansalliset mielikuvat, Häikiö totesi. Viholliskuva luotiin sodan aikana. Putin luo niitä parastaikaa. Ukrainassa on "fasisteja", vaikka ukrainalaiset toisaalta ovat "vanha veljeskansa".

- Saksa joutui jakamaan voimiaan, se oli sitoutunut paitsi heikkoon Itävalta-Unkariin myös Serbiaan ja Italiaan, painotti Vesikansa. Venäjän laajuus ja väestömassat tarjosivat ylivoimaisen vastuksen, vaikka Saksa idän suunnalla olikin yhä uudestaan menestyksekkäs.

- Napoleonin joukot tuhoutuivat Venäjällä. Niin tuhoutuivat Kutusovinkin, mutta Venäjä

oli yhä kyllin voimakas marsimaan Pariisiin. Venäjä pystyi rekrytoimaan ja rehustamaan hevoset, vielä ensimmäisessä maailmansodassakin, jossa ne olivat tärkeitä, Häikiö muistutti. Tiedustelu, tykistö, kuormasto. Mannerheim oli hevosvetoisen armeijan spesialisti. Joko ensimmäisessä maailmansodassa olivat vastaavassa avainasemassa saksalaiset junansuorittajat?

- Saksa oli rakentanut pistoraiteet, ammuksat saatiin kiskoilla etulinjaan asti, Laaksonen kertoi. Uutuutena oli raskas kaukotuli, jouduttiin nahkalakit päässä rumputuleen. Ensimmäinen maailmansota oli ensimmäinen, jossa komentajat olivat kaukana takana. Sommassa selitettiin ententen sotilaille, että edessä ei enää ole mitään, keskitys on tuhonnut kaikki. Mutta saksalaiset osasivat jo kaivautua. Kun vertaa vaikkapa Gettysburgiin (USA:n sisällissota, 1863), siellä ei ollut kuoppia, piikkilankaa vain. (Gettysburgissa, kyllä, mutta se oli sittenkin kohtaamistaistelu. Siellä, missä ehdittiin linnoittautua, kuten Atlantassa, oli esteiden lisäksi alkeellisia kaivantoja. Latoja.)

- Konekiväärin merkitys oli suuri, pysäytti hyökkäykset, Vesikansa pisti väliin.

- Varhaisia panssareita on yliarvioitu, Laaksonen sanoi. Ne olivat kömpelöitä, pysähtyivät kuoppiin. Ampuma-ala niukka. Sommassa kaatui eng-

lantilaisia yhdessä päivässä yhtä paljon kuin suomalaisia talvisodassa.

Suuri isänmaallinen sota

Seuraavaksi haluttiin ottaa puheeksi uhrimentaliteetti ja pelkoreaktiot. Löytyykö historiasta rehellistä introspektiota? Vuonna 1910 Yhdysvalloissa tehtiin tutkimus, jonka antama ohje oli: tärkeä ajatella itsensä osaksi tapahtuvaa, havainnot ja havaitсия ovat yhtä.

- Venäjä on aina kokenut olevansa Suuren isänmaallisen sodan uhri ja sankari, Vesikansa vastasi. - Jokainen kansa kokee olevansa ainutlaatuinen, Häikiö täydensi. Japani! De Gaullen Ranska! Reaganin slogan: Let's make USA Great! Putinin puheet "nöyryytetystä" Venäjästä. - Saksan tikarinpisto-teoria ensimmäisen maailmansodan jälkeen, omat iskiävät selkään, Laaksonen muistutti.

Yleisöstä lisättiin, että eurooppalaisten imperiumien lisäksi myös Turkin imperiumi hajosi lopullisesti. Tuli keinoitekoisesti piirrettyjä rajoja Lähi-Itään. Miksi Ukrainaa ei jaettu kahtia?

- Tehtiin nopeita ratkaisuja, Laaksonen vastasi. Niitä on sittemmin yritetty korjailla. Kansainliitto oli paperitiikeri. - Ruotsi katsoi 1918, että Ahvenanmaa olisi jonkinlainen korvaus menetetyistä Norjasta, Häikiö muistutti.

Tilaisuuden ikkuna oli hetken auki

- Suomen suhde ensimmäiseen maailmansotaan? Vesikansa heitti kysymyksen. - Suomi oli venäläinen sotaleiri, Häikiö luonnehti. Autonomian rippeet menivät. Jääkäriliikettä edelsi lyhyt Venäjä-innostus, sotamateriaalin viennin korkeasuhdanne, muutamia satoja vapaaehtoisia Venäjän armeijaan. - Aktivistit katsoivat, että tilannetta on käytettävä hyväksi, Laaksonen arvioi. - Helsingissä katuvalot sammuiivat. Kolmasosassa kodeista oli sähkövalo. Anniskelu kiellettiin paitsi 1. luokan ravintoloissa. Oli aktivisteja, jotka hankkivat koulutuksensa Venäjän armeijassa ja sitten jatkoivat Saksan jääkäreinä. - Suomi itsessään oli epämilitaarinen yhteiskunta, Vesikansa luonnehti.

Laaksonen muisti synkeän sitaatin: - Churchill on sanonut, että myöntövyysmiehen ruokkii krokotiilia siinä toivossa, että tulee syödyksi viimeisenä.

Niin. Sadan vuoden takaiset vanhasuomalaiset, Klubimme miehet, joutuivat hekin sen kysymyksen eteen: Missä tulee se raja vastaan, jonka yli ei enää myönnytä? Diplomatiassa on nykyään ehkä hienovivahteisempaa, mutta peruskysymykset ovat samat kuin aina.

Yrjö Larmola

Miten ja milloin tietokoneet ihmisiä älykkäämpiä?

Tekoäly-tekniologiaillassa puhuivat professori Eero Hyvönen, Aalto-yliopiston Semantic Computing Research Group (vas.), innovaatiojohtaja Ville Peltola, IBM, ja FM tutkija Arto Alajoutsijärvi, Taloushistorian jatko-opiskelija Jyväskylän yliopiston historian ja etnologian laitos. Oikealla illan vetäjä Aimo Maanavilja. Kuva Arto Toivanen.

Teknologian illassa 11. syyskuuta käsiteltiin tekoälyä. Miten ja milloin tietokoneet ymmärtävät tietoa ja voivat olla ihmisiä älykkäämpiä? Alustajina ja panelisteina olivat mukana innovaatiojohtaja Ville Peltola (IBM), professori Eero Hyvönen (Aalto yliop.) ja FM, tutkija Arto Alajoutsijärvi (Jyväskylä yliop.)

■ ■ Iltaa isännöi klubiveli Aimo Maanavilja. Tilaisuuden järjesti Klubin teknologiaharrastuspiiri.

Innovaatiojohtaja Ville Peltola taustoitti tilaisuuden aiheesta kertomalla, miten tietokone on voittanut ihmisen

ensimmäistä kertaa tammikuussa vuonna 1994 ja shakissa vuonna 1997. Juhlavuodeksi vuonna 2011 IBM kehitti Watson-tietokoneen, joka voitti USA:ssa erittäin suosittu Jopardy-televisiotietovisan. Watsonia on sen jälkeen kehitetty ensin lääkärien käyttöön ja asiakaspalveluun, mutta myös laajasti muille liiketoiminta-alueille ja tutkimukseen. Erona aikaisempaan tietojenkäsittelyyn Watsonissa asioita ei ohjelmoida, vaan Watson ymmärtää luonnollista kieltä ja oppii kuten ihminen sekä tekee johtopäätöksiä. Tulevaisuudessa Watson kuulee, näkee ja yhä paremmin perustelee päätöksiä. Watsonin tyyppiselle kogni-

tiiviselle (tiedostavalle) tietojenkäsittelylle rajoituksena on nykytuotteen ohjelmointi ja prosessorien siruarkkitehtuuri. Tästä syystä IBM on kehittänyt uuden juuri julkistetun SyNAPSE-chipin, joka toimintaperiaatteeltaan muistuttaa ihmisen aivojen toimintaa.

Alustuksessaan Aalto-yliopiston professori Eero Hyvönen kertoi johtamansa, vuonna 2002 perustetun semanttisen (merkitystä koskevan) laskennan yksikön tutkimuksista. Asia lähti liikkeelle webin isän, Tim Berners-Leen artikkelista ”The Semantic Web” vuonna 2001. Nykyinen web (www) internetissä linkittää sivuja ihmisille.

Sen sisään on syntynyt linkitetyn tiedon verkko, jota tietokoneet voivat ”ymmärtää” esim. Harakka on lintu, joka on eläin. Tätä ovat alkaneet hyödyntämään hakupalveluissaan mm. Google ja Microsoft. Hyvönen esitti pilottisovelluksina Kulttuurisammon museoiden, kirjastojen ja arkistojen kanssa (2008) ja Kirjasammon kirjastojen kanssa (2011) sekä Sotasaatio, itsenäisen Suomen sotahistoria linkitettyä avoimena datana (2014-). Yhteenvedona Hyvönen esitti, miten Suomen Kansallisen webin tietoinfrastruktuuria tietokoneen ymmärtämään ontologia ja linkitetyn datan muotoon on luotu vuosina 2003-2014.

Jatkoesimerkkinä semanttisen webin käyttökohteista Tutkija Arto Alajoutsijärvi esitteli arkistoalan lopputyönsä yhteydessä esiin tullutta venäläisten tiedusteluelimien käyttämää semanttista arkistoa sosiaalisen median valvonnassa. Se kykenee visualisoimaan ja linkittämään kaavioiksi henkilöiden, asioiden, tapahtumien, tietojen, paikkojen jne. välisiä suhteita. Tätä analysointiohjelmaa sen tuottaja Analytic Business Solutions ohjelmistoyritys www.anbr.ru/ markkinoi kaupallisena versiona myös kilpailevien yritysten toiminnan seuraamiseen.

Klubilaisten aktiivisten kysymysten pohjalta paneelikeskustelussa esiintyjät kertoivat kokemuksiaan tekoälyn kehi-

tyksestä aina 1980-luvulta lähtien, mahdollisista käyttökohteista esim. terveydenhuollossa ja tekoälyn tulevaisuudesta.

Klubin teknologiaharrastus-

piirin toiminnasta saa tietoa ja yhteystiedot linkistä www.klubi.fi/content/teknologia

Aimo Maanavilja

Kalkkisten keskustelutilaisuus

Seniorit olivat jakautuneet pöytäkuntiin keskusteluja varten. Kuva Juhani Juntunen.

Klubin Pankki-kabinetissa järjestettiin 10. syyskuuta koeluonteisesti keskustelutilaisuus klubimme 80-90-vuotiaille veljille, joita on rekisterissä noin 200. Idean isä oli Pekka Mannio, joka yli 90-vuotiaana kuuluu vanhimpiin klubiveljiimme. Kyse on senioritoimintaan liittyvä, vanhimille veljille rajattu tilaisuus, jossa oli tarkoitus keskustella pöytäkunnittain erilaisista mielenkiintoisista aiheista. Pankkisaliin oli järjestetty kolme pöytäkuntaa. Jokaisessa pöydässä oli noin kahdeksan henkilöä, joista kaksi toimi isäntänä.

■ ■ Pöytäkuntien keskustelunaiheet olivat seuraavat: henkimaailmaan haasteet (isännät Paavo Korhonen ja Hirvo Salonen), yhteiskunnan ympyrät (isännät Heikki Hongisto ja Antero Kallio) ja kehon kohennus (isännät Juhani Juntunen ja Pekka Mannio). Kukin osallistuja sai ilmoittautua haluamaansa ryhmään.

Jokaisessa pöytäkunnassa käytiin vilkasta keskustelua aiheista. Tilaisuuden päätyttyä vaikuttivat veljet tyytyväisiltä tähän uuteen toimintamuotoon, joka on selvästi tarpeellinen

klubin iäkkäimmille aktiivisille jäsenille. Kalkkiskopla päätti jatkaa tätä senioritoiminnan muotoa sekä kehittää sitä tilaisuudesta saadun palautteen perusteella.

Juhani Juntunen
Senioritoiminnan vetäjä

Olavi Toivainen klubin uusi keilailumestari

Edellinen mestari Heikki Sarso luovuttaa kiertopalkinnon Olavi Toivaiselle. Kuva Arto Toivonen.

■ ■ Helsingin Suomalaisen klubin keilailumestaruuskisoissa 28.2. kärkisijat menivät uusille pelaajille. Heti alusta Olavi Toivainen ja Jyrki Koulumies ottivat kärkipaikat ja vain Rauli Askolin vanhoista mestareista pysyi vauhdissa jonkin aikaa. Olavi vei mestaruuden tasaisuuksellaan, kun Jyrki hieman hiipui viimeisissä sarjoissa.

Tulokset: 6 sarjaa

1. Olavi Toivainen	1270
2. Jyrki koulumies	1252
3. Rauli Askolin	1196

Klubin matkoilukuulumisia

■ Vuosien 2015 ja 2016 Klubimatka -tarjontaa valmistellaan parhaillaan. Klubilaisten esittämistä ideoista etenevät tällä hetkellä Jäämeren ääreen, Koillisväylän länsipäähän suuntautuvan ”miesten matkan” valmistelu, jota vetää Terho Salo tukenaan kokeneiden Klubiveljien ryhmä. Balttiaan ja Valko-Venäjän eksoottiseen Minskiin 22.-25.5. suuntautuvan matkan (esillä Matkailuillassa 12.11.) valmistelua puolestaan vetää Harri Keinonen. Tämän matkan hinta asetetaan 800 euron tienoille.

Muita vuoden aikana veljien esittämiä matkaideoita, joita Matkailujaosto on ottanut edelleen pohdittavaksi ja mahdollisesti valmisteltavaksi, ovat mm. Jokiristeilyt Mississipille ja/tai Portugaliin (esillä Matkailuillassa 12.11.), Kuvaamataide- ja Golf-teemamatkat yhteistyössä asianomaisten harrastejaostojen kanssa, Habsburgin valtakuntaan tutustuminen sekä Jääkäri liikkeen teemaa sivuavat ”tasavuosi”-matkat.

Klubin Matkailuilta 12.11. klo 19

Tuoreet osallistujaraportit syksyn matkoista sekä Matkailujaoston edellä mainittujen uusien matkojen valmisteluja esitellään 12.11. Matkailuillassa, jossa myös eräiden matkojen vastuullisia matkanjärjestäjiä esiintyy. Toivottavasti samassa tilaisuudessa saadaan illan osallistujilta, ja muiltakin klubiveljiltä, jälleen uusia matkaideoita. Niitä ja muitakin klubimatkoiluun liittyviä näkökohtia voi

osoittaa myös suoraan Matkailujaostolle, johon kuuluvat tällä hetkellä Reijo Kaukonen, Harri Keinonen, Olli Koskimies, Timo Mylly, Terho Salo ja Lauri Palojärvi (koollekutsuja). Ainakin yksi selvästi Klubin nuorempia, ”säännöllisessä” työssä käyviä veljiä edustava jäsen olisi erityisen tervetullut mukaan jaostoon! Käsitös klubiveljien matkatoivomuksista syvenisi varmasti.

Syksyn klubimatkoista ”Sveitsin alppirautatiet” on täällä luettua jo toteutunut. Sen

kohteina olivat alppirautatiet ”Rhätische Bahn”, Davos ja Luzern sekä junamatkan kääntöpiste Tirano Italiassa. Lisäksi matkan aikana keskusteltiin eräistä sveitsiläisen yhteiskunnan tärkeistä menestystekijöistä.

Kauden toinen klubimatka ”Laulujen laiva, Suomalaisen klubin jokiristeily” 16.-23.10. 2014 suuntautuu Ranskaan Rhone-joelle. Pitkälle toiselle sadalle nousevan osanottajajoukon risteilyisäntä on Johannes Koroma.

Molempien syksyn klubi-

matkojen annista, järjestelyistä ym. huomioista voidaan vielä lukea seuraavassa Klubilehdessä, sekä myös keskustella Klubin matkailuillassa 12.11.2014 klo 19.

Lauri Palojärvi

Klubin jäsenille alennusta kirjoista

Alennus Otavan kirjoista on 30 % sekä WSOY:n ja Tammen kirjoista 40 %

Klubimme jäsenille on neuvoteltu alennukset Otavan ja WSOY:n kirjoista, jotka ostetaan kustantamojen omista kirjakaupoista. Alennuksen saa näyttämällä jäsenkorttia.

Otavan kirjakauppa www.otava.fi/

Uudenmaankatu 10, Helsinki
Avoinna
maanantai - perjantai kello
10.00 - 18.00
lauantai suljettu
sunnuntai suljettu

Alennus ei koske oppikirjoja.

WSOY:n kirjakauppa www.wsoy.fi/

Korkeavuorenkatu 37,
Helsinki
Avoinna
maanantai - perjantai klo
10.00 - 18.00
lauantai klo 10.00 - 15.00
sunnuntai suljettu

Tammen kirjakauppa www.tammi.fi/ kustannusosake- yhtio-tammi

Korkeavuorenkatu 37,
Helsinki
Avoinna maanantai suljettu
tiistai perjantai klo 10.00
- 18.00
lauantaisin 11.00 - 15.00
sunnuntai suljettu

Alennuksen saa normaalihintaisista WSOY:n, Tammen ja ReadMe:n kirjoista. Alennus ei koske Tammen oppimateriaaleja, Sanoma Pron tai muiden Bonnieriin kuuluvien kustantajien kirjoja eikä Tammen ja WSOY:n arvosteoksia.

Klubin haulikko- ja kivääriammunnat

Runsaslukuinen Klubilaisjoukko kokoontui SSG:n Sipoon Keskusampumaradalle. Kuva Hannu Vaahtio.

Runsaslukuinen joukko Klubimme ammunnan- ja metsästyksen harrastajia kokoontui 7.5.2014 SSG:n eli Sibbo Skyttegille ry:n Sipoon Keskusampumaradalle testailemaan niin omia kuin kokeiluun saatuja tuliteriä rihlakkoja Lapuan sponsoroine panoksineen.

■ ■ SSG on yksi Suomen suurimmista ja menestyneimmistä ampumaurheiluseuroistamme. Se on muun muassa SM-tasolla voittanut Pohjolan Maljan jo yhdeksän kertaa 2000-luvulla.

SSG:n Sipoon puitteet ovat ampumaurheilun harrastamiseen mitä parhaimmat ja monipuolisimmat Suomessa.

Päivä alkoi aamukahvilla ja turvallisuusasioiden kertomisella sekä alan uutuuksiin tutustumisella. Näytillä olivat mm. optiikat, etäisyysmittarit, äänenvaimentimet, turvavarusteet ja itse rihlakot. Johdantotilaisuuden lopuksi joukkomme jaettiin ryhmiin radoille siirtymistä varten. Luvassa oli luotiaseiden testailua silhuettiradalla, metsästysammuntaa ja ehkä

hauskin, mutta samalla vaativin, haulikolla ammuttava Compak-rata.

Compak-radalla on kuusi savikiekonheitintä ja viisi ampumapaikkaa. Ampujat ovat omilla pilttuissaan koko kierroksen ajan. Kiekot tulevat vasemmalta oikealla, oikealta vasemmalle, suoraan pois päin ja lisäksi voidaan käyttää ns. maata viistäviä jäniskiekkoja ja suoraan ylös nousevia kiekkoja. Laji vaatii erittäin hyvää keskittymistä, nopeita reaktioita, ennakointikykyä ja paljon harjoit-

Compak-rata vaatii nopeita reaktioita, hyviä hermoja ja on erittäin hauskaa niin katsoa kuin ampuakin. Kuva Hannu Vaahtio.

telua. Parhaiten jyvälle pääsee katselemalla toisten suorituksia ja eläytymällä mukaan.

Muilla haulikkoradoilla pääsi kertaamaan aseiden käsittelyä ja elvyttämään taitojaan omilla hauliaseilla. Savikiekkoammunta ei ole turhan helppoa, varsinkin jos harjoittelu on jäänyt vähille.

Mielenkiintoisia uusia tuttavuuksia oli metsästyskäyttöön kehitetty kertalaukaistava (sartatuliominaisuutta ei ole) rynnäkkökivääri infrapunatähtäimellä. Tähtäimessä oli infrapu-

napisteympyrä, jonka keskellä varsinainen tähtäyspiste. Ase oli niin tarkka, että sillä alkoi tuntua mahdottomalta ampua ohi taulun keskimmäisestä ympyrästä eli napakypistä.

Päivä oli kaiken kaikkiaan erittäin onnistunut ja mielenkiintoinen, osanottajat vaikuttivat tyytyväisiltä tapahtumaan. Klubin ammunta- ja metsästystoimintaan pääsee mukaan seuraamalla Klubin sivustoilla olevia ilmoituksia ja tulella tapahtumiin mukaan tai ottamalla toiminnasta vastaavaa Hannu

Vaahtiota hihasta kiinni.

Ampumaurheilusta yleisesti kiinnostuneille löytyy runsaasti tietoa netistä mm. seuraavilta sivustoilta www.ampumaurheiluliitto.fi ja www.ssg-shooting.fi.

Antti Nurminen

Kuopion "herrainlupissa" toimintaa jo 117 vuotta

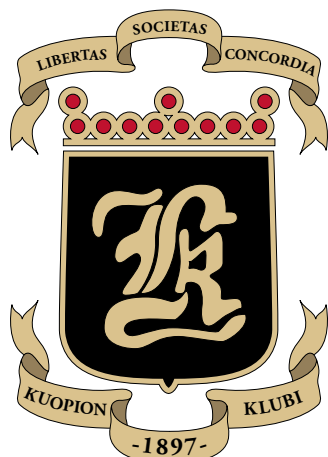
Kuopion Klubi Oy perustettiin keväällä 1897 muutamiin kymmenten kuopiolaisvaikuttajien merkittävä 100 tarjolla ollut osake. Kuopiossa oli tuolloin alle 10 000 asukasta. Perustajina olivat kaupungin sivistyneistöön kuuluneet virka- ja liikemiehet tuonti- ja vientikauppa- huoneineen, sekä nimekkäitä kaupunkilaisia hallinnon eri portaista, koululaitoksesta, upseerikunnasta ja oikeuslaitoksesta.

■ ■ Tänä päivänä Kuopion Klubin osakkeenomistajia on noin 250 ja rekisteröimättömässä jäsenyhteisössä on noin 600 henkilöä. Jäsenkunnan rakenne on monipuolistunut ja ikärakennekin viime vuosisadan "pappaherroista" varovaisesti nuorentunut. Yhteisöjäseniä tai -omistajia klubissa ei ole.

Muuttunut on myös toimintaympäristön ydin, Kuopion kaupunki. Sen asukasluku on nyt 106 500 ja se on kasvanut huomasti 1960-luvulta alkaen aluksi maalaiskunnan liittymisen, sittemmin Riistaveden, Karttulan, Vehmersalmen ja Nilsin myötä, tulossa ovat lisäksi ainakin Maaninka (2015) ja Juankoski (2017).

Klubi elää ajassa ja sen vireyttä voidaan arvioida paitsi oman toiminnan myös ympäröivän yhteisön sykkeen kuvastimena.

Murrosten vuosikymmenet

Kuopion Klubi Oy:n vaakunakilpi rekisteröitiin vuonna 2014 tavaramerkiksi.

näivettivät perinteiset tehtaot. Vuonna 1856 auennut Saimaan kanava, 1889 valmistunut Savon rata ja Kuopion vuonna 1940 sotilaskenttänä aloittanut ja 1970-luvulla moderniksi lentolasemaksi laajentunut ilmailukeskus avasivat edellytykset ripeälle kehitykselle. Uuden ajan airuena aloitti Kuopion Yliopisto lääkärien koulutuksen vuonna 1972. Hammaslääketieteen koulutus sai jatkoa vuoden 1994 lopetuksen jälkeen vuonna 2010, jolloin myös Kuopion yliopisto ja Joensuun yliopisto mm. metsätieteellisine tieteenaloineen muodostivat Itä-Suomen yliopiston.

Klubiveljemme, fil.tri h.c. Juhani Koskinen kuvasi Kuopiota kaupunginjohtajakaudellaan, 1980-luvulla, koulutus- ja hallintokaupungiksi. Tänä päivänä käsitettä voidaan perustel-

lusti laajentaa moderniksi tutkimuksen ja tieteen laaja-alaiseksi keskittymäksi yliopistosairaaloineen, ammattikorkeakouluihin, lääketieteen klusteriyhtiöksi ja yliopistotason taloustieteen opetuksiin.

Viidessäkymmenessä vuodessa on Kuopion elinkeinorakenne muuttunut voimakkaasti. Viimeisen virallisen tilaston mukaan suurimmat työnantajat ovat kaupunki (8500 henkilöä), yliopistosairaala (4113) ja yliopisto Kuopion kampuksella (1453). Suurin työllistävä likeyritys on osuuskauppa PeeÄssä 945.

Näitä taustoja vasten voidaan tarkastella myös Kuopion Klubin jäsenkunnan rakennetta. Yksityisen sektorin suhteellinen osuus on 1960-luvulta lähtien kaventunut ja julkinen vastavasti lisääntynyt voimakkaasti. Tämän paljastavat jäsenluettelot.

Uusia, tulosta tekevien yrittäjien ja uutta luovien likeyritysten onnistumisia kaivataan maamme viidenneksi suurimman kasvukeskuksen taloudellisesti terveen kehityksen alustaksi.

Klubin viime vuosien laatuun ja ajankohtaisuuteen panostavat Klubi-illat tukevat omalta osaltaan tätä kehityslinjaa. Yhdeksänä Klubi-iltana vuodessa tarjotaan alojensa todellisten asiantuntijoiden valistuneita näkemyksiä ja ajatuksia. Parhaimmillaan illat jatkuvat

Kuopion Klubin kolmessa vaiheessa vuodesta 1897 täydennetty päärakennus (näkyvä Kuninkaankadulta) liittyy läheisesti Kuopion museokortteliin. Se on suojelukohde.

pienemmissä pöytäkunnissa syventävien keskustelujen ja laadukkaiden iltapalojen merkeissä, Klubi-Ryppyjen ehkä kirvoittaessa mieliä - ja kieliä!

Pokeria, skruuvia, metsästystä, golfia, klubimatkoja, rotareita, leijonia, musiikkia, Signature-illallisia...

Perinteisiä kerhoiltoja on Klubilla muun muassa pökkakerholla ja skruuvin harrastajilla, metsämiesten jahtipäivien illanviettoja unohtamatta. Säännöllisiä ovat myös läheisten yhteisöjen - kuten kaupungin, rotareiden, leijonien, lääkäreiden, metsänhoitajien, Paasikivi-Seuran, UKK-Seuran, Maanpuolustusyhdistyksen ja eri säätiöiden sekä Chaine des Rotisseurs-järjestön tapahtumat. Klubin omat

Signature-illalliset, Herrapäivälliset ja laadukas musiikkitarjonta ovat tunnettuja. Klubin sotahistorialliset matkat itärajan taakse ja tärkeisiin Euroopan kohteisiin ovat jo perinne. Golfkisasta Jyväskylän veljesklubin kanssa on muotoutunut vakiintunut tapahtuma.

Ravintolatoiminta on ulkoistettu yhteistoimintasopimuksella Ravintolamestarit Oy:lle. Yritys tunnetaan korkealaatuisista ravintolapalveluista. Klubilla toteutetaan luomu- ja lähiruoan laadukkaiden raaka-aineiden antamat mahdollisuudet.

Klubin tilat ovat haluttuja myös yritysten erilaisiin tarpeisiin kokouksineen. Hää- ja yliopiston karonkatilaisuudet pidetään usein Klubilla, samoin erityyppiset perhe- ja sukujuhlat.

Perinteiden arvostusta ja

mahdollisuuksia ajassa ja yhteisössä kuvastaa sekin, että Klubi Oy:n hallitus on palauttamassa sotien jälkeen Klubi-kabinetiksi muutetun, ennen sotia Petsamokabinetina tunnetun, pääasiassa jäsenille tarkoitetun kokoustan Pro Patria-tauluineen ja eräiden dignitäärien muotokuvineen jälleen Petsamo-kabinetiksi.

Kuopion Klubin vaakunakilpi Savon väreineen on vuonna 2014 rekisteröity tavaramerkiksi. Klubi on mukana yli 20 yhteisöä käsittävän YT-klubien yhteisöverkostossa. Lisätietoja klubista on osoitteessa: www.klubi@kuopionklubi.fi.

*Teksti Jussi Kolehmäinen
Kuvat: Jussi Kolehmäinen ja
Markku Koivisto*

Tampereen Suomalainen Klubi elää vireää vaihetta

Klubin johtokunta 2014. Takarivi: Kalevi Nikkilä (vas.), Jaana Jääheimo, sadanpäämies Ilkka Mäntyvaara, Kirsi Koski, Seppo Mäkinen, sihteeri Sointu Lanki, Jorma Salovaara. Eturivi: varapuheenjohtaja Kalervo Sipi (vas.), puheenjohtaja Pasi-Heikki Rannisto, esimies Risto Harisalo, varaesimies Irmeli Jokilampi. Kuva Seppo Leskinen.

Tampere kasvaa ja komistuu, ja 123-vuotias Tampereen Suomalainen Klubi elää aktiivisesti mukana niin hyvinä kuin huonoina aikoina. Parhaat todisteet tästä lienevät kasvava jäsenmäärä ja Klubin monet harrastuskerhot lukuisine tapahtumineen. Kirkas ikkuna Klubin vilkkaaseen toimintaan on vasta uusittu verkkosivusto.

■ ■ Jäseniä Klubissa on 903, näistä 105 naisia. Klubin strategian hiljattain uudistaneen johtokunnan puheenjohtajana toimii hallintotieteiden tohtori Pasi-Heikki Rannisto ja esimiehenä professori emeritus Risto Harisalo. Varapuheenjohtaja on kenraalimajuri evp Kalervo Sipi ja varaesimies liikkeenjohdon konsultti Irmeli Jokilampi.

Klubi kokoontuu kesätaukoa lukuunottamatta kuukausittain. Kuukausikokousten esitelmien korkeasta tasosta olkoon esimerkkinä syksy 2014: Näkökulmia Euroopan ja Suomen puolustukseen esittelee kenraalimajuri Pertti Salminen, johtaja Teija Tiilikaisen aiheena ovat Suomen ulkopoliittiset valinnat

Tampereen Suomalaisen Klubin tunnukseksi on Muurianskuri.

ja johtaja Juhana Vartiainen puolestaan Suomen talouspoliittiset valinnat. Jouluun laskeudumme pohtien Suomen henkisiä vaihtoehtoja piispa Matti Revon alustuksen myötä.

Tampereen Suomalainen Klubi kiinnittää kansalaisten huomiota kauniiseen lippuumme ja sen käyttöön jokakesäisessä Suomen lippu –kampanjassaan. Syksyisin järjestämme tamperelaisten toisen asteen oppilaitosten opiskelijoille kirjoituskilpailun, jonka teema liittyy tavalla tai toisella suomalaisuuteen. Klubi on tuttu tamperelaisille myös erinomaisen ravintolansa ja ydinkeskustassa sijaitsevien klubi- ja kokoustilojensa ansiosta. Viimeisen vuoden aikana olemme järjestäneet Klubin kolmannen kerroksen

Onko Sinulla METSÄSTÄJÄ-TUTKINTO?

Niitä klubiveljiä, jotka halusivat osallistua metsästystutkintoon johtavalle kurssille ensi keväänä, pyydetään ilmoittamaan halukkuudestaan klubimestareille. Kurssi järjestetään, mikäli halukkaita ilmoittautuu riittävästi. Kurssi istuu noin neljä iltaa klubin tiloissa. Kurssi on maksullinen. Päivämäärät ilmoitetaan kevämmällä. Yhteydenotot: klubimestari@klubi.fi.

ILMOITTAUTUMINEN ETUKÄTEEN MAKSETTAVIIN TILAISUUKSIIN

■ ■ Klubi ja Klubin ravintola siirtyivät 1. elokuuta 2014 alkaen uuteen ilmoittautumisjärjestelmään, jossa tapahtumaan/tilaisuuteen/matkalle ilmoittautuminen tapahtuu verkkokauppatyyppisesti maksamalla tilaisuuden hinta verkkopankkitunnuksia käyttäen. Ilmoittautuminen edellyttää sisään kirjautumista Klubin verkkosivuille www.klubi.fi Klubin jäsentunnuksia käyttäen. Tapahtumissa on verkkosivulla painike ”Maksa ilmoittautuminen”, mistä avautuu tapahtumaan liittyvä maksutieto ja yksikköhinta. Maksussa siirrytään ”ostoskoriin”, mihin kerrotaan määrä ja päivitetään. Edelleen ”Maksu”-painikkeella siirrytään ilmoittautumistietoihin, jossa ensin näkyy maksajan nimi. Tähän lisätään määrän mukaisesti ilmoittautujien nimet. Ilmoitetaan osallistujat ja jatketaan eteenpäin. Lisätään maksajan tiedot ja tarkistetaan. Siirrytään eteenpäin ”Holvi”-verkkopankkiin ja suoritetaan maksu verkkopankkitunnuksia käyttäen. Suosittelemme maksua pankkitililtä, ei luottokortilla. Mikäli verkkopankkimaksua ei voida käyttää pyydämme ottamaan yhteyttä Klubin toimistoon maksuohjeita varten.

Täydennys edelliseen numeroon. Klubilehden numerossa 2/2014 oli Keskusteluseura Ukot -jutusta (ss. 20 -21) jäänyt kuvatekstistä pois tieto, että kuvasta puuttui arkkiatri Risto Pelkonen. Toimitus pahoittelee tapahtunutta.

Klubin Solmio

■ ■ Klubilaisille on tilattu tyylikäitä sinisiä silkisolmioita. Kuvion on Klubin ratastunnus. Hinta on 50 € koteloineen. Solmioita saatavana klubimestareilta.

Irmeli Jokilampi

galleriassa vaihtuvia taidenäyttelyitä. Lounaskokous inspiroivan taiteen ympäröimänä kasvattaa suosiotaan, ja taiteilijat tarjoavatkin innokkaasti töitään galleriaamme.

Matkailemme ulkomailla ja retkeilemme kotimaassa. Kiitos aiemmin esimiehenäkin toimineen Timo Tulosmaan, Klubilla on aina kiintiö tärkeimpiin musiikki- ja kulttuuritapahtumiin sekä näyttelyihin. Jäsenet harrastavat yhdessä erilaisten teemojen ympärillä kahdeksassa harrastuskerhossa: perinteinen Biljardikerho, uusimpana kulinariestien Gastronomiakerho, Golfkerho kiertää viheriöitä, kirjoihin ja viineihin erikoistunut Keski- ja kevätkauden aloittavat Klubin ohjelmaa esittelevät jäsentiedotteet. Verkkosivut pitävät jäsenet ajan tasalla. Olemme aina avoimia yhteistyölle muiden klubien kanssa. Tervetuloa tutustumaan Klubin tiloihin Puutarhakadulle Tampereella poiketessanne!

Tarkennuksia Klubin syyskauden ohjelmaan

14.10. (ti) klo 16.00
Biljardin tasoitukselliset syysmestaruuskilpailut
Osa 1. Kaisa, snooker, 9-pallo. Avoin kaikille jäsenille.

15.10 (ke) klo 15.30
Viulun ja laulun iltapäivä-matinea (avec + ystävät)
Viulu-tenoriduettoja ja viulukappaleita akustiselta äänityskaudelta. Klubiveli, viulutaitelijat Jaso Sasaki, Klubiveli, tenori Jyrki Anttila ja Klubiveli, pianotaitelijat Risto Lauriala esiintyvät ja kertovat tunnin pituisessa matineassa. Isäntänä Aarno Cronvall

16.10. (to) klo 19.00
Sotilaspolitiikan ilta. Asiantuntijapaneelin aiheena Ukraina.
Isäntänä Jaakko Savisaari. Iltapala 17.30-19.00. Hinta 19 €, Ruokailijoilta edellytetään ilmoittautumista.

19.10. (su) klo 18.00
Klubin kuoron Oopperakonsertti Hämeenkylässä kirkossa. Johtajana Henrik Lamberg.
Pianosäestys Janne Hovi. Liput 15 € kuoron jäseniltä ja ovelta.

21.10. (ti) klo 16.25
Kuvataiteen ilta (avec)
Tapaaminen klo 16.45 Ateneumissa, tutustuminen Sibelius ja taiteen maailma -näyttelyyn. Ateneumin sisäänpääsymaksun kukin hoitaa itse, lisäksi opastus 3€/henkilö. Tämän jälkeen klo 19.00 iltapala 35 € Klubilla. Illan isäntä Antti Virkkunen puhuu aiheesta Taideteoksen syntymä. Ilmoittautumiset iltapalalle 1.10. mennessä. Osallistujamäärä rajoitettu.

22.10. (ke) klo 16.00
Biljardin tasoitukselliset syysmestaruuskilpailut
Osa 2. Parisnooker ja 10-pallo. Avoin kaikille jäsenille.

24.10. (pe) klo 12.00
Juniorilounas
Juniorilounas on pilottitilaisuus ja se on suunnattu Klubin nuoremmille ja nuorenmielisille jäsenille verkostoitumisen ja aktivoitumisen kehittämiseksi. Syksyn ohjelmassa on toinenkin tapahtuma joululounaan merkeissä, 5.12. Lisätietoja antaa tilaisuuden isäntä Juha Tschokkinen, 050 3803550. Klubin lounaspöytä 19 €.

24.10. (pe) klo 19.00
Klubin puhallinorkesterin konserttitanssiais (avec + ystävät)
suomalaisen kuplettilauluhistorian ja elokuvamusiikin merkeissä. Kupleteista kertoo ääninäytteen kirjan aiheesta tehnyt kirjailija Kirsti Manninen ja musiikista vastaa Paul Jaavamon johtama orkesteri laulusolistinaan taiteilijajäsenemme Eero Sinikannel. Juontajana Aarno Cronvall ja isäntänä Timo Kivi-Koskinen. Tilaisuuden, johon sisältyy ravintolamme syysherkkuihin painottuva buffet, hinta on 50 €. Smokki tai tumma puku.

29.10. (ke) klo 19.00
Teatterin ilta (avec)
Klubilla mm. näyttelijät Hannu-Pekka Björkman ja Eero Aho. Isäntänä Keijo K. Kulha. Iltapala 17.30-19.00, hinta 19 €. Ruokailijoilta edellytetään ilmoittautumista.

30.10. (to) klo 19.00
Klubi-ilta. Alexander Stubbin 1. Hallitus.
Vieraana pääministeri Stubb ja isäntänä Johannes Koroma. Iltapala 17.30-19.00, hinta 19 €. Ruokailijoilta edellytetään ilmoittautumista.

2.11. (su) klo 11.30
Tenniksen nelinpelimestaruuskilpailut Talin tenniskeskuksessa. Kts. kutsu toisaalla lehdessä.

5.11. (ke) klo 19–21
Digikuvausilta Alahuoneessa. Suomen Luonnonvalokuvajien puheenvuoro.
Isäntänä Atte Niittylä. Ruokailu ravintolassa ilmoittautuneille klo 18.00-19.00.

5.11. (ke) klo 16.00
Biljardin tasoituksellinen kuukausikilpailu
Kaisa, snooker, 9-pallo. Avoin kaikille jäsenille.

9.11. (su) klo 12.00
Klubin isänpäiväjuhla (avec).
Mukavaa yhdessäoloa hyvän ruoan ja ohjelman merkeissä. Puheen isille ja isoille pitää koululainen Anna Laakkonen.

12.11 (ke) klo 13.00
Kuukausibridge alahuoneessa.

12.11. (ke) klo 19.00
Matkailuilta (avec)
Isäntänä Lauri Palojärvi. ”Uusia matkoja ja ideoita esitellään ja syksyn -2014 toteutuneet matkat raportoidaan”. Iltapala 17.30-19.00, hinta 19 €. Ruokailijoilta edellytetään ilmoit-

tautumista.

14.11. (pe) klo 15.00 – 17.00
Keskustelufoorumi 80-90-vuotiaille
”Ikääntyneen harrastukset”. Paneeli, jossa asiantuntijat alustavat aiheeseen liittyviä teemoja keskustelujen pohjaksi. Mahdollisuus iltapalaan. Isäntinä Juhani Juntunen ja Hirvo Salonen. Ilmoittautuminen lähempänä tapahtumaa.

18.11 (ti) klo 11.30
Ministerilounas
Vieraana sosiaali- ja terveystieteiden ministeri Laura Rätty. Isäntänä Olli Alho. Lounaan hinta kaikille 19 €.

26.11. (ke) klo 18.00
Taide tutuksi (avec)
Klubiveli Markku Valkonen puhuu aiheesta ”TK-piirtäjien sota”. Isäntänä Antti Virkkunen. Mahdollisuus ruokailuun alustuksen ja keskustelun jälkeen.

27.-28.11.
Maanpuolustuskerhon retki
Tutustumiskohteena on Porin Prikaati Säkylässä. Matkan hinta 175 € sisältää linja-automatkat Helsingistä, matkaeväät menomatulle, majoituksen aamupaloinen (Scandic Pori), ruokailut ilman juomia (illallinen Porin Suomalaisella Klubilla torstaina ja lounas Säkylässä perjantaina). Matkalle mahtuu 28 jäsentä ilmoittautumisjärjestyksessä. Sitova ilmoittautuminen Klubin uuden ilmoittautumisjärjestelmän kautta. Lisätietoja sihteeriltä 040 756 9665.

1.12. (ma) klo 19.00
Kirjailta (avec)

Vieraana kirjailija Olli Jalonen, joka esittelee kirjaansa ”Miehiä ja ihmisiä”. Isäntänä Jukka-Pekka Pietiäinen. Iltapala 17.30-19.00, hinta 19 €. Ruokailijoilta edellytetään ilmoittautumista.

2.12. (ti) klo 16.00
Biljardin tasoituksellinen kuukausikilpailu
Kaisa, snooker, 9-pallo. Avoin kaikille jäsenille

3.12. (ke) klo 19.00
Klubi-ilta.
Jääkäri-ilta. ”Jääkäri-ilta, jääkärit ja Suomen itsenäisyys”. Alustajina prikaatikenraali, sotatieteiden tohtori Pentti Airio ja Klubiveli Jyrki Vesikansa. Isäntänä Heikki Hult. Iltapala 17.30-19.00, hinta 19 €. Ruokailijoilta edellytetään ilmoittautumista.

5.12 (pe) klo 12
Juniorilounas. Joululounas.
Nautimme Junioriveljien joululounaan kabinettiin tarjoiluna hintaan 45 € henkilö. Isäntänä Juha Tschokkinen.

6.12. (la) klo 19.00
Itsenäisyyspäivän juhla (avec).
Juhlapuhujana professori Martti Häikiö. Klubin kuoro ja orkesteri esiintyvät. Tanssia tahdittaa Klubin yhtye, Happy Go Lucky. Isäntänä Johannes Koroma.

8.12. (ma) klo 19
Suomalaisen musiikin ilta (avec)
Illan pääteema on Jean Sibeliuksen musiikki ja hänen tulevan 150-v juhluvuoden tapahtumat. Musiikista vastaavat Klubin puhallinorkesteri Paul

Jaavamon johtamana, Klubin kuoro Henrik Lambergin johtamana, oopperalaulaja Helena Juntunen sekä taitelijajäsenet Risto Lauriala, piano ja Jaso Sasaki, viulu. Konsertin alkua omistetaan Sibeliukselle ja musiikkiesitysten jälkeen puhutaan Sibelius-juhlavuodesta. Sibelius-Akatemian musiikin historian professori Veijo Murtomäki on haastateltavana. Väliajalla nautitaan Lihapastramileipä & Graavikalaleipä, vihersalaatti sekä leivos & kahvi, minkä jälkeen seuraa muuta suomalaista musiikkia esiintyjänä Puhallinorkesteri ja yllätyssolistit. Tilaisuuden juontaa Aarno Cronvall ja isäntänä Timo Kivi-Koskinen. Tilaisuuden hinta on 30 €/hlö sisältäen väliaikatarjoilun. Ilm. maksamalla haluttu määrä konserttilippuja Klubin jäsensivujen kautta 1.12. menn. Baari aukeaa klo 18.30.

10.12 (ke) klo 13.00.
Kuukausibridge Alahuoneessa.

11. 12. (to) klo 19.00
Klubin pikkujoulu (avec).
Iloisissa tunnelmissa hyvän ruoan ja juoman merkeissä, musiikkia, yhteislaulua, joulupukki ym. Juontajana Juha Matti Holopainen. Isäntänä Aarno Cronvall.

15.12. (ma) klo 16.00
Biljardin kinkkukärri.
Avoin kaikille jäsenille.

RAVINTOLAJAOSTO

Klubin ravintola on monin tavoin tärkeä klubitoiminnan elementti. Useimpiin Klubin tapahtumiin liittyy olennaisena osana ruoka- ja juomatarjoilu ja ravintolasta saatava vuokratulo on yksi Klubin keskeisiä tulonlähteitä. Tätä kokonaisuutta valvoo ja kehittää Klubin ja itsenäisenä yrittäjänä toimivan ravintoloitsijan yhteistyöelimenä toimiva ravintolajaosto. Vuoden 2014 alusta ravintolajaoston ovat muodostaneet Klubin johtokunnan jäsen Heikki Pitkänen (pj), matkailun ja gastronomian konkari klubiveli Lasse Ruuskanen ja ravintoloitsija Miia Makkonen.

■ ■ Ravintolajaosto toimii talous- ja hallintotoimikunnan alaisena ns. pysyvänä jaostona, jonka kokoonpanon vahvistaa Klubin johtokunta. Ravintolajaoston tehtävien perustana ovat Klubin ja ravintoloitsijan välille solmitut vuokra- ja yhteistyösopimukset. Jaosto muun muassa seuraa ravintolan myynti- ja Klubin vuokratulojen toteutumista sekä käsittelee asiakaspalautteet ja ravintolaa koskevat investointi- ja korjaustarpeet. Lisäksi jaosto valmistele Klubilille ravintolan aukioloaikoja ja hinnantarkistuksia koskevat esitykset sekä pohtii yhteistyössä monenlaisia ravintolan toimintaa ja markkinointiin liittyviä kysymyksiä ja kehitysideoita.

Klubin ravintola on pärjännyt ravintola-alan laskusuhdanteesta huolimatta hyvin ja pys-

Ravintolajaosto koolla, puheenjohtaja Heikki Pitkänen (vas.), ravintoloitsija Miia Makkonen sekä Lasse Ruuskanen. Kuva Lasse Ruuskanen.

tyntyt säilyttämään asiakkaansa sekä varmistamaan Klubin vuokratulot nousujohteisina.

Klubin ravintola palvelee useita erilaisia tarpeita omaavia käyttäjäryhmiä, joihin kuuluu niin klubiveljiä kuin ulkopuolisia asiakkaitakin. Klubisalin suuret tilaisuudet, erilaiset perhejuhlat ja illanvietot, kokoukset ja seminaarit, musiikki-illat, baari, olohuone, biljardi, lounaat edellyttävät erilaisia toimintamalleja ja tuovat omat erityistarpeensa asiakaspalveluun. Mielenkiintoista haastetta lisää myös toiminta kolmessa kerroksessa.

Klubilaisten ja muidenkin asiakkaiden tyytyväisyyttä ravintolan toimintaan seurataan päivittäisen palautteen ohella laajemmilla asiakastytyväisyysmittauksilla, jollainen tehdään taas keväällä 2015. Edellinen Klubin ravintolaa, sen toimintaa ja käyttäjien kokemuksia ja odotuksia luotaava tutkimus tehtiin keväällä 2013. Tutki-

muksen perusteella yleinen tyytyväisyys ravintolan toimintaan koettiin jäsenistön keskuudessa hyväksi (3,42/4), mutta myös monia huomionarvoisia kehittämiskohteita nousi esiin ja on pyritty huomioimaan ravintolan toiminnan kehittämisessä.

Asiakkaiden tyytyväisyys on ravintolalle kunnia-asia ja elinehto. Ravintolajaosto kannustaa klubiveljiä antamaan jatkuvaa palautetta, mieluiten heti paikan päällä, ja jakamaan kanssaan mieleen tulevia ajatuksia ja ideoita toiminnan kehittämistä. Alkaneen kauden teemana ravintolajaostolla on viestinnän kehittäminen ja erilaisten asiakasryhmien kuuntelu. Haluamme lisätä jäsenen tietoisuutta Klubiravintolan monista mahdollisuuksista ja keskustella eri käyttäjäryhmien kanssa heidän tarpeistaan ravintolan toiminnalle.

Heikki Pitkänen

Tunnelmalliset terveiset klubiravintolasta

Näin syksyn tullen on aika sytyttää kynttilät ja pitää huolta läheisistä ja tuttavista kiireettömästi mm. hyvän ruoan ääressä. Saan ilokseni kuulla lähes päivittäin kuinka hyvä tunnelma meillä Klubilla on ja sen vuoksi tänne on mukava tulla. Baaritiskigallupin yhteenvetona tohdin todeta, että hyvä tunnelma syntyy mm. meidän kaikkien osapuolten, niin jäsenten- kuin myös henkilökunnan- hyvästä olostusta ja halusta tuottaa iloa toisille. Varsinkin uusien jäsenten kasvoilta huomaa selvästi kuinka he ovat innoissaan jäsenyydestä ja siitä, että he pääsevät osaksi yhteisöä jota ei muualta löydy. Pitkän linjan jäsenet arvostavat sitä, että Klubilla hommat toimivat ja Klubille voi tulla kuin ”kotiinsa”.

Syksyn hyvä tunnelma vaan lisääntyy Klubin erinomaisen loppuvuoden ohjelman myötä joista lisää klubin ja ravintolan internetsivuilla.

Pikkujoulut

Klubiravintolan kalenteri alkaa joulukuun osalta täytyä mukavasti joten muistatethan varata pikkujoulutilaisuutenne pikimmiten. Joulun perinteinen lounaspöytä on katettu 2.12. lähtien ja samalla aloitamme jouluisen tarjoilun myös kabinetteihin.

Sydämellisin terveisin, Teidän
Miia Makkonen ja Petri Harhu
sekä henkilökunta

Isänpäivä su 9.11. klo 12 (koko perheen tilaisuus)

Isänpäivää vietämme jälleen runsaan lounaan ja Klubin järjestämän pienimuotoisen ohjelman merkeissä.

Menu noutopöydästä

Jääkellarilohta ja Hovimestarin kastiketta
Talon muikkupateeta ja tillivoita
Hanhipatee ja omena-sellerihilloketta
Vasikan paahtopaistia ja piparjuurikermaa
Kvinoa-halloumisalaattia
Villisikamakkaraa ja perunasalaattia

*
Häränfilee stroganoff ja juures-perunamuusia

*
Täytekkua

Kahvia ja haudutettua hyvää teetä
Hinta aikuisilta 48 euroa ja alle 18-vuotiaat
omasta buffetistaan 25 euroa.

(menun pienet sisällölliset muutokset mahdollisia)

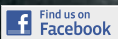
Tilaisuuteen ilmoittaudutaan poikkeuksellisesti
suoraan ravintolamyyntiin.

MERCEDES-BENZ 75 v
MAAHANTUOJAN JUHLAVUOSI

A-sarja. Made in Finland.

Alk. 26 976 €.

Vakuuttaa myös taloudellisuudellaan:
alk. CO₂ 98 g/km ja 3,8 l/100 km.

Mercedes-Benz Suomi

www.mercedes-benz.fi

A 160 CDI, autoveroton hinta alk. 22 850 € + arv. autovero 4 125,97 €
= 26 975,97 € + toim.kulut 600 €. Vapaa autoetu alk. 6 15 €/kk,
käyttöetu alk. 435 €/kk. CO₂-päästöt 98 g/km, EU-keskiikul. 3,8 l/100 km.
Huolenpitosopimus 3 vuodeksi kiinteällä kk-maksulla alk. 24 €/kk.
Kuvan auto lisävarustein.

Mercedes-Benz
The best or nothing.